

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Heiberg, Johan Ludvig.; af Johan Ludvig
Heiberg.

Titel | Title:

Kong Salomon og Jørgen Hattemager :
Vaudeville

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : C. A. Reitzel, 1825

Fysiske størrelse | Physical extent: 91 s.

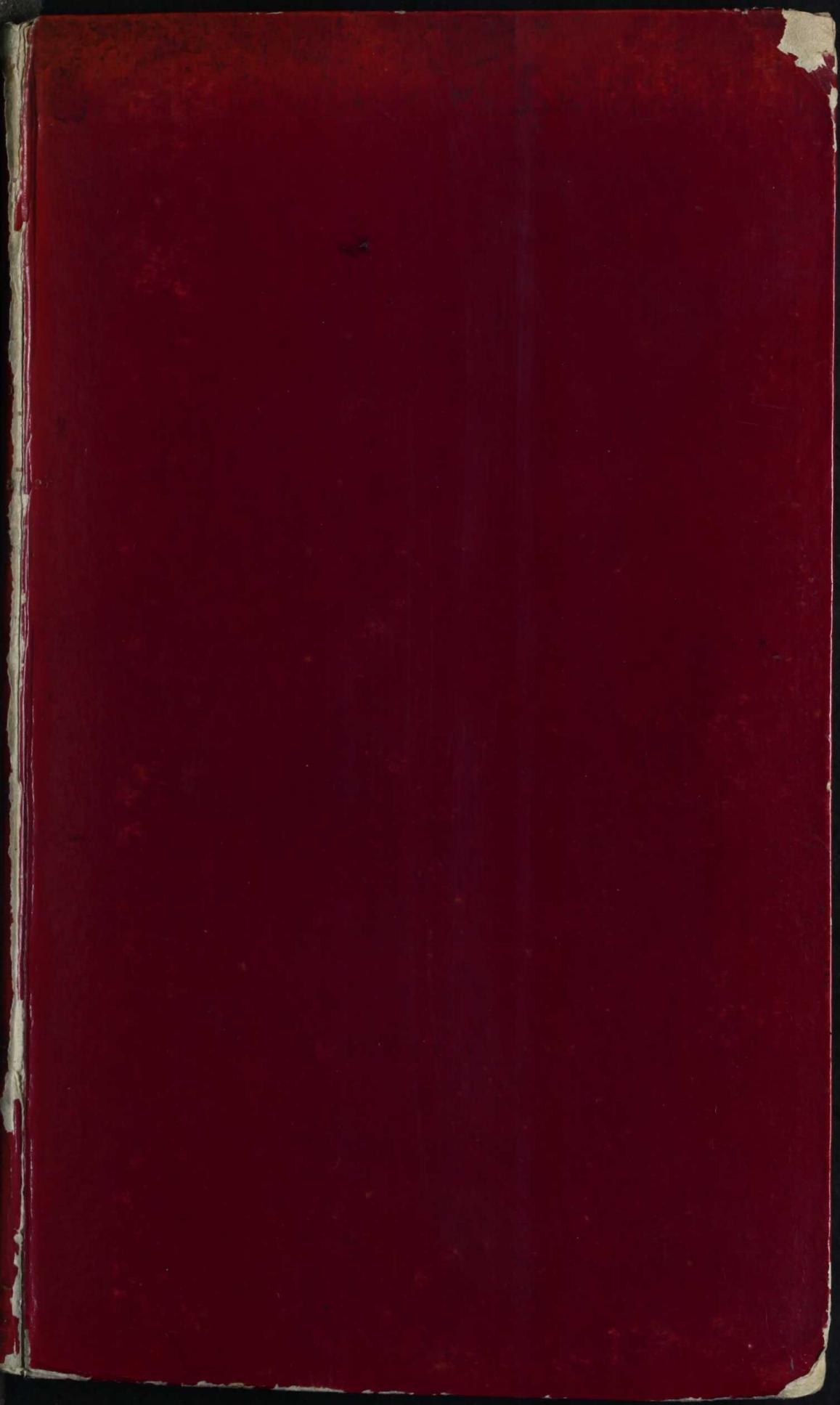
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

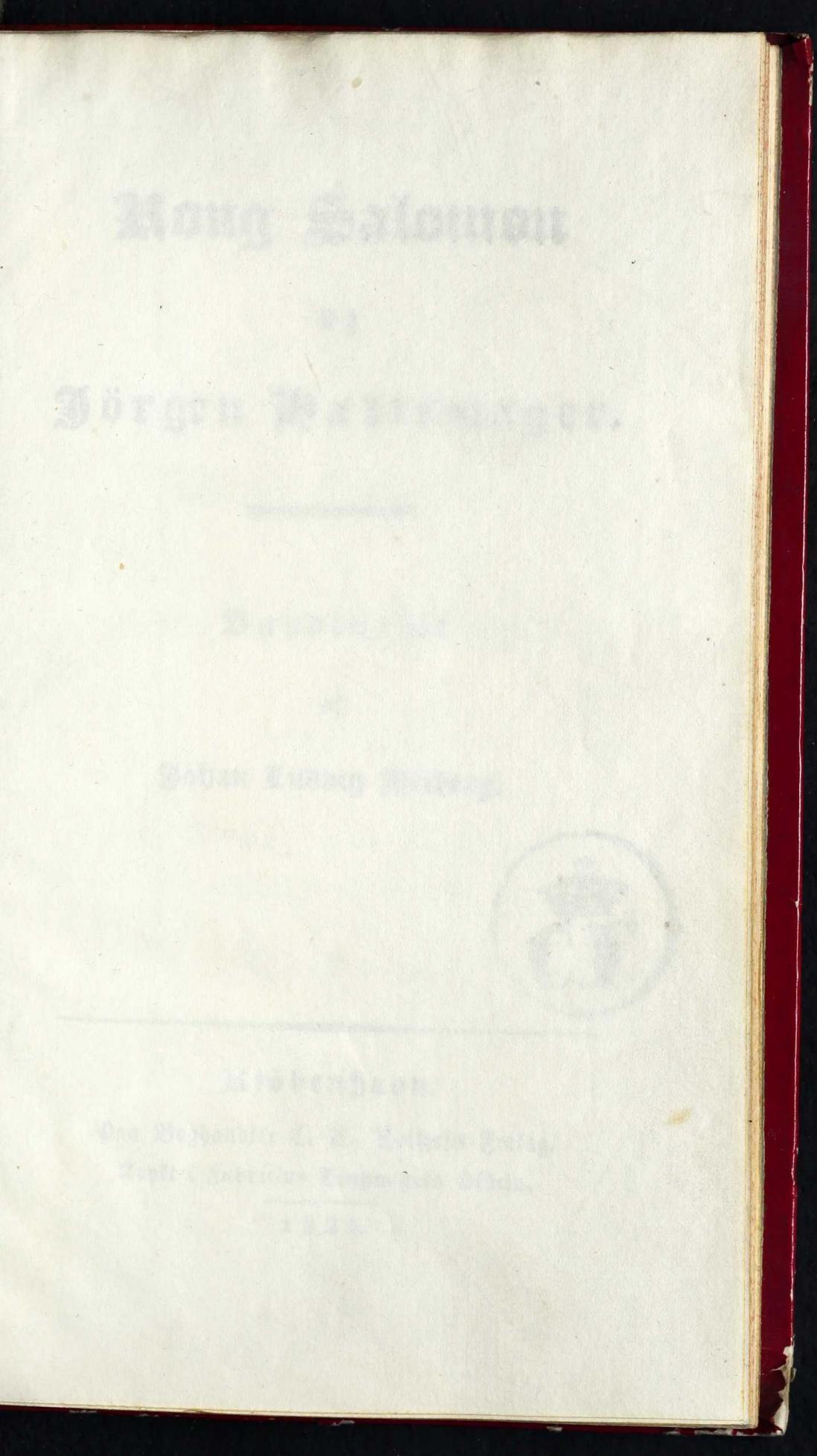

55,- 92.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021511197

BRUNNENHOF

BRUNNENHOF

Kong Salomon

og

Jørgen Hattemager.

Baudville

af

Johan Ludvig Heiberg.

Kjøbenhavn.

Paa Boghandler C. A. Reizels Forlag.

Trykt i Fabritius Tengnagels Officin.

1825.

nomina quae

40

magnum totum esse

etiam in aliis

qui sunt sicut in aliis

10

quibusque quibusque modo

in omnibusque

solus elegans et pulcherrimus est

etiamque elegans et pulcherrimus est

Kong Salomon
og
Jørgen Hattemager.

Vaudville.

Opsært første Gang paa det Kongelige Theater
den 28de November 1825.

Personerne.

Jørgen Wadt, Hattemager
Luise, hans Datter }
Sering, Gjæstgiver
Brandt, Tobaksspinder og Major ved } i Korsør.
Borgerstabet
Villing, Kjøbmand
Løve, en rig Privatmand fra Kjøbenhavn.
Eduard, hans Brodersøn.
Henrik, Eduards Tjener.
Salomon Goldkalb, en fattig Søde fra Hamborg.
En Opvarter i Værtshuset.
En Dreng.
En anden Dreng.
Gjæster, Opvartere og Kjøkkendrenge.
Borgere med deres Koner og Børn.
Musikanter.

Handlingen foregaaer i Korsør.

Skuepladsen forestiller et Torv, eller en Gade. I Baggrunden: Udsigt til Vandet med Slipper og Flage. Tilhøire Gjæstgivergaarden med Skilt over, hvorpaas staer: Sering Gjæstgiver. Udenfor Huset et stort Bord og Bænke. Til venstre Hattemagerens Boutik med Hatte og Huer i vinduerne, og ligeledes med Skilt, hvorpaas staer: Jørgen Wadt Hattemager. Udenfor er en Bænk.

(111) Skuepladsen

Skuepladsen forestiller et Torv, eller en Gade. I Baggrunden: Udsigt til Vandet med Slipper og Flage. Tilhøire Gjæstgivergaarden med Skilt over, hvorpaas staer: Sering Gjæstgiver. Udenfor Huset et stort Bord og Bænke. Til venstre Hattemagerens Boutik med Hatte og Huer i vinduerne, og ligeledes med Skilt, hvorpaas staer: Jørgen Wadt Hattemager. Udenfor er en Bænk.

(111) Skuepladsen

Første Scene.

Eduard og Henrik, den sidste med en Bog i Haanden, sidde ved Bordet udenfor Gjæstgivergaarden.

Eduard.

Læg Bogen bort, Henrik. Jeg gidder ikke høre meer; du læser saadan at ingen kan forstaae dig.

Henrik.

Ta Herre, det er heller ingen Bagatel at læse saadanne tossede smaa Bogstaver, naar man har hele sin Øvelse af at læse Skildter. (blader i Bogen) Men vil Herren ikke høre hvad her staar om Kor-

før? Siden vi dog eengang sidde fast her i dette
fordomte Hul, saa synes mig vi burde gjøre
os bekjendte med Stedets Love, Politi og Ind-
retninger.

Eduard.

Hvad staaer der da om Korsør?

Henrik (læser).

"Korsør, en lille Stad paa Vestkysten af
Sjælland, ved det store Belt, med 14,550 Ind-
byggere."

Eduard.

14,000! hvad for noget? (reiser sig, og seer i Bogen)
"1450".

Henrik (vedbliver).

"1450. Her er Jens — her er Jens — Jens
Bagersvend"

Eduard (seer i Bogen).

"Her er Jens Baggesen født." — (tager Bo-
gen fra ham, og lægger den bort). Det er til at blive
gal over at høre dig læse.

(De reise sig og træde frem).

Henrik (seer sig om).

Saa Jens Baggesen er født her? det skal
jo være et forslaget Hoved. Gid han da var her
for at hjelpe os ud af vor Kattepine.

Eduard

(som bestandig skotter over til Hattemagerens).

Ta Henrik, og hvad som mere er, han er en
Digter; han staaer i Pagt med Kjærlighedsguden.

Senrik.

Gud bevares! Herren vil dog ikke have ham til at bortfore den smukke Hattemagerdatter? Gud veed, De har allerede undet Hattemageren saa god Noering, at jeg synes, han kunde gjerne lade Datteren gaae med i Kjøbet.

Eduard.

Fy tal ikke saa! Luise er et Monster paa Dyd og Anstændighed.

Senrik.

Det troer jeg ogsaa, Herre, for jeg seer hun vender Dem altid Ryggen naar De taler til hende.

Eduard.

O vidste jeg kun at denne Kulde ikke var et Tegn paa at jeg mishager hende! S Sandhed, min Ulykke er sjeldent. Næsten i fire Uger har jeg opholdt mig her i Korsør. Min Onkel maa troe at jeg for længe siden er passeret Hamborg og kan ikke begribe at han ingen Efterretning faaer fra mig. Denne grusomme Skønhed holder mig fængslet her. Hvormange Wrinder har jeg ikke givet mig ind i Boutiken!

Senrik.

Ta, og hvormange Hatte har Herren ikke kjøbt! Tolv Hatte og syv Huer! Gud frie os! For de Penge kunde vi for længe siden været i Hamborg.

Eduard.

Men hvad skulde jeg gjøre? Jeg maatte jo dog have et Paaskud for at gaae saa ofte derind. Men hvad har det hjulpet mig til? Hun svarer mig neppe naar jeg taler til hende; for det meste gaaer hun sin Wei og lader mig kjoekslaae med Faderen.

Henrik.

Ta Herre, det er i Smaastæderne man maa sege Uskyldigheden. I Kjøbenhavn er den gaaet Bankerot med de andre Handelshuse.

Eduard.

Er Kjøbenhavns-Posten endnu ikke kommen?

Henrik.

Endnu ikke Herre, men man venter den hvert Djeblif.

Eduard.

Gid jeg dog vidste hvad min Onkel skriver!

Henrik.

Ta gid jeg blot vidste om han sender Penge!

Eduard.

Det har kostet mig Overvindelse at tye til hans Hjelp. Men han er god og han er rig; det er to Grunde til at haabe.

Henrik.

Hvad har Herren da skrevet ham til, om jeg maa være saa driftig at spørge?

Eduard.

Sandheden, Henrik! Med den kommer man altid længst. Jeg har takket ham fordi han vil lade mig reise udenlands paa sin Bekostning; fordi han tillod mig at tage over Land for at besøge min Familie i Øyen; fordi han havde givet mig rigelig med i contante Penge hvad jeg behøvede for at komme til Hamborg; fordi han har dræget Omsorg for at jeg der finder en Anviisning til min Disposition; — men jeg har tillige aabenhjertig beskjendt ham min Svaghed.

Henrik.

Det vil da sige med andre Ord, den Svaghed at Herren har brugt Pengene op i Korsør, ved at anlægge et Halte-Oplag, som nok skal bringe Kapitalen ind igjen, naar vi bare passe at komme i Marskedstiden til een eller anden By.

Eduard.

Nei Henrik, derom har jeg intet nævnet. Jeg har kun tilstaaet ham min Kjærlighed, men tillige lovet ham paa det helligste at rive mig los baade fra den og dette Sted, saasnart jeg har Midler i Hænderne til at gjøre det.

Henrik.

Og det troer Herren sig virkelig i stand til?

Eduard.

Det er min Pligt, min Øre kræver det. Louise viser mig Kulde, ja næsten Foragt. For sidste Gang vil jeg forsøge at faae hende i Tale, hun

pleier ved denne Tid at komme ind i Boutiken.
(seer derind).

Henrik.

Gud frie og bevares! Herren vil dog ikke
kjøbe en ny Hat?

Eduard.

Aa Snak! Jeg vil blot see Luise, og erfare
min Skjæbne af hendes Mund.

Henrik.

Ta det er en anden Sag, det er et godt og
christeligt Erinde. Men hvad Hattene angaaer,
saa maa jeg gjøre Herren opmærksom paa, at vi
nu endelig med megen Moie har faaet Dusinet
fuldt, saa det vilde være ubehageligt om der skulde
komme en trettende og spolere os det sjonne Tal.
Der var da intet andet for end at begynde at samle
paa et nyt Dusin.

(Man hører et Posthorn).

Eduard.

Ah, der er Posten! Spring hurtig hen paa
Posthuset, Henrik, og hør om der er Brev til mig.
(Henrik gaaer).

Anden Scene.

Eduard i Baggrunden. Sering, Brandt,
Villing og flere Gjæster, samt Opvartere og
Kjøkkendrenge, komme styrrende ud af Vertshuset.

Brandt har endnu Servietten om Halsen, Villing holder et Been i Haanden og gnaver paa det.

Chor.

Mel. af Tægerbruden : Hvad ligner vel Tægernes festlige Glæde.

Hvad ligner, Korsør, din politiske Glæde,
Naar Posten er kommen fra Kongelig Stad ?
Bed Klangen af Hornet paa Torv og i Stræde
Man glemmer sin Flaske, man glemmer sin Mad.
Statstidenden kommer i Ledtog med Dagen,
Og Nyheder bringer fra sikker Kanal,
Mens Morgen- og Aftenblad værner om Smagen,
Og Damerne slaaes om den franske Journal.

Sering (til en Opvarter).

Hei Peter, spring strax hen paa Posthuset, og hent os Aviserne. (Opvarteren gaaer).

Brandt.

Teg er umaadelig begjærlig efter at see om der staer noget om Goldkalb i Aviserne.

Sering (gnidende sine Hænder.)

Ta rigtig rigtig ! Han ventes jo til Kjøbenhavn. Den rige Baron Goldkalb fra Frankfurt.

Brandt.

Ta det har flere Gange staet i de tydste Aviser, men vi maae vente Bekræftelse derpaa i de danske.

Villing (gnavende paa Benet).

Ta det er saamoen en fed Steeg.

Brandt.

Mener I den I spiser paa ?

Villing.

Nei jeg mener Goldkalb. Men sligt gaaer vor
Næse forbi. Her i Korsør faae vi ikke godt af
ham, for han gaaer naturligiis med eet af Damp-
skibene.

Sering.

De forbandede Dampske! Man faaer næsten
ingen ordentlige Reisende meer at see. Skal det
blive saadan ved, saa ere alle Vertshuusholdere her
paa Fastlandet, jeg mener i Korsør og Nyborg og
der omkring, ruinerede inden fort Tid.

Brandt.

Men siig mig, hvad er egentlig Hensigten med
hans Reise til Kjøbenhavn?

Villing.

Hensigten med hans Reise til Kjøbenhavn? —
Bie lidt, lad mig bare faae tort mig om Munden,
saa skal jeg strax siige jer det.

Mel. af Sovedrikk'en: For Dem mit Hjerte bruser.

Herr Goldkalb triumpherer,
Han holder Verden i sin Haand,
Han Krig og Fred dicterer,
Man kalder ham Kong Salomon.

En Sol for Potentater,
Hans Dragt er Sølv fra Top til Taa,
Og hollandske Dukater
Som Knapper bærer han derpaa,

Hans Huus med gamle Kroner
 Er tækket, og med Species;
 Ved Stats - Obligationer
 Sin Pipe tænder han tilfreds.

Nu han til os vil komme.
 Vor Cours vil giftes med den Knøs:
 Hun faaer ham i sin Lomme,
 Thi hun er meget capriciøs.

Brandt.

Det var Pokker til Karl! Aa gid han var her!
 Saa skulde han tage en Prioritet i mit Tobaks-
 spinderie.

Sering.

Dg i min Faareavl.

Villing.

Dg i mit Lyttestoberie.

Brandt.

Jeg skulde lade Borgerstabet paradere for ham.

Sering.

Dg jeg mine Faar.

Villing.

Dg jeg alle Klubbens Honoratiores.

(Opvarteren kommer tilbage).

Opvarteren.

Her er Aviserne. (Alle fare hen om ham).

Nogle.

Statstidenden!

Andre.

Dagen!

Andre.

Politivennen!

Brandt (griber alle Aviserne).

Stop! Vi kan ikke læse alle paa eengang. Lad os gaae ind i Spisesalen; jeg vil læse dem høit, saa kan vi discurrere derover.

Alle.

Afsted, Afsted!

(De gaae ind i Gjæstgivergaarden).

Sering

(som har seet Eduard, vender tilbage).

Hør kjære Hr. Løve! Uden Fortrydelse! Jeg er saa skæckelig forlegen for Penge; det var Dem vel ikke muligt at betale mig min Regning idag?

Eduard.

Ta jeg skal gjøre mit Bedste. Jeg tilstaaer, jeg har i dette Sieblik ingen Penge hos mig, men jeg venter en Vexel fra Kjøbenhavn, og har allerede sendt Bud paa Posthuset for at høre om den er kommen.

Sering.

Meget vel, meget vel! De undskylder min Dristighed, men Tiderne ere saa besværlige. (affides, i det han gaaer) Det er mig en underlig Fætter. Gud veed hvad han gjør her i Korsør saa længe. Jeg er bange det er ikke rigtig sat med ham.

Tredie Scene.

Eduard. Luise lader sig see i Boutiken.

Eduard.

Dersom ikke min Venel kommer idag, saa veed jeg ikke hvad jeg skal gjøre. — Men der er jo Luise. Mon hun seer mig? Skal jeg gaae derhen? Jeg vil holde mig lidt tilbage.

(Luise, uden at see Eduard, gaaer med sit Strikketsø op og ned udenfor Boutiken).

Luise.

Mel. Vom Wald bin i' fära (sungen af Fr. Pohlmann i Wiener in Berlin).

Skjøn Tomfru som sidder

I Binduet hist,

Og lytter til Qvidder

Af Fuglen paa Qvist,

Gia! Gia!

O glem dog din Kulde,

Formild dog dit Sind,

Og luk mig, du Hulde,

I Kammeret ind!

Gia!

Herr Ridder i Baaben,

Hvi klynker du saa?

See, Døren er aaben,

Den kjender ei Glaa.

Gia! Gia!

Men Veien at kjende

Først lære du maa:

Bed Kirken derhenne

Der banker du paa.

Gia!

Den Wei er besværlig,

O Jomfru saa prud!

En Stige du kjærlig

Kan hænge herud!

Gia! Gia!

Nei Ridder, saa mangen

Fra Stiger faldt ned,

Men Kirkedørs = Gangen

Er sikkert og bred.

Gia!

Eduard (nærmende sig Luise).

God Dag Jomfru.

Luise.

Ah! Er det Dem?

Eduard.

De er dog ikke vred fordi jeg har lyttet til
Deres Sang? Det er en deilige Melodie. Jeg har
hørt Mamsel Pohlmann synge den i Kjøbenhavn;
men jeg troer vist at enhver som havde hørt den af
Deres Mund, vilde finde med mig at De synger den
ligesaa smukt som hun.

Luise.

Jeg tænkte ikke paa at her var Kunstdommere
i Nærheden; ellers hadde jeg maaske slet ikke fun-
get den.

Eduard.

Og Texten har overrasket mig, den er ny og
danse.

Luise.

Ny, siger De? O det er saamoen intet nyt.

Eduard.

Nei, med Hensyn paa Tankerne vel ikke, men....

Luise.

De vil maaskee tale med min Fader?

Eduard (forlegen).

Ta det er sandt, jeg vilde rigtig nok talt med
Deres Fader, men lad det ikke berøve mig den Lykke
at tale med Dem.

Luise.

Teg skal strax falde ham ud. (gaaer)

Eduard (allene).

Fordomt! Hun gaaer atter bort og lader mig
som sædvanlig i Stikken i en tête à tête med den
Gamle.

Fierde Scene.

Eduard. Jørgen.

Jørgen.

See god Dag min Herre! Saa De er endnu
i Korsør? Hvad er til Deres Tjeneste?

Eduard.

Til min Tjeneste? — O De har saamæn mange
smukke Ting i deres Boutik, meget hvormed jeg godt
kunde være tjent.

Jørgen.

Den hele Boutik er til Tjeneste. Hvad skal det
være? En rund Hat? En Chapeau-bas? En Kasket
paa en ganske ny Facon med en Ypsilanti-Skygge?

Eduard (betænker sig).

Hør, forstaaer De at gjætte Gaader?

Jørgen.

Aa ja, naar de ikke ere alt for svære.

Eduard.

Saa hør da nu efter, og lad mig see om De
kan gjætte hvad det er jeg søger.

Mel. af Nøverborgen: Teg gjerne dør, sjøndt uden Mod.

Teg saae bag Rudernes Krystal —

Jørgen

(løber hen til Boutik vinduet og seer derind, og
gjentager reciterende.)

"Han saae bag Rudernes Krystal."

Eduard.

En Skat hvortil der er ei Magen —

Jørgen (reciterende).

"En Hat hvortil der ei er Magen."

Eduard.

Saa trind som Lillien, lys som Dagen,

Som Solen selv paa Himmelens Hald.

Saa sværmerisk som Maanestkin

De gule Haar sig yndigt bøie

Til Krands omkring det store Øje

Som slutter Bid og Fromhed ind.

Jørgen

Teg har det, Herre, paa en Prik!

Nu skal De see, hvor jeg kan gjætte.

(gaaer ind i Boutiken)

Eduard.

Hvad mener han dog vel med dette?

Jørgen

(Kommer ud med en guul Sommerhat i Haanden).

See her den Hat som Prisen sit
Som Dagen lys, som Lillien trind,
Med Piet stort,

(han viser Aabningen i Pullen)
med Haar saa gule!

(han sætter den Eduard paa Hovedet)

Og maa den Deres Hoved skjule,
Den slutter Bid og Fromhed ind.

Eduard.

(tager den af og betragter den).

Det er Skade at de poetiske Lignelser saa ofte
passer paa mere end een Ting ad Gangen.

Jørgen.

Hvad mener De med det? Har jeg ikke gjættet det? Jo saamæn har jeg saa, det var umuligt
at tage feil af den Beskrivelse. Den Hat maa
De beholde, Herre! Den klæder Dem fortæffelig,
og passer Dem som den var gjort til Dem.

(han sætter ham den igjen paa Hovedet)

Eduard.

Mener De det? (efter nogen Betænkning med et
Suk) Hvad skal den da koste?

Jørgen.

Den Hat er i det mindste 10 Rigsdaaler værd,
og om min egen Broder vilde have den saa sit han
den ikke ringere. Men det er det samme, min
Herre! Siden De alt har handlet saameget med
 mig saa skal De have den for 9; jeg forsikrer Dem
 jeg profiterer ikke 3 Mark ved Salget.

(2*)

Eduard.

See her, jeg har inst en Louisd'or i Lommen.
 (affides) Gud veed, det er den sidste. (høit) Vil De
 lade mig faae den for den Priis, saa vil jeg da
 beqvemme mig til at kjoбе den.

Jørgen.

Lad gaae, for det smukke Guldstykkes Skyld,
 og siden det er Dem. Nu skal De have saa mange
 Tak, og er der ellers noget til Deres Tjeneste saa
 behag at unde mig fremdeles Deres Næring.
 (vil gaae men kommer tilbage) Men hør, et Ord endnu!
 Jeg er ellers ikke nysgjerrig, men uden Fortrydelse,
 hvad vil De egentlig med de mange Hatte? Det
 kommer mig jo rigtig nok ikke ved, men jeg gad
 dog saa inderlig gjerne vide det.

Eduard.

Hvad jeg vil med dem? — Jeg vil have dem,
 fordi — fordi — fordi jeg er Libhaber.

Jørgen (forundret).

Saa Herren er en Libhaber . . .

Eduard.

Af Hatte.

Jørgen.

Af Hatte! Naa saaledes! — Ja Herre Gud,
 der gives mange Slags Libhaberier. Dette er vist
 eet af de meest uskyldige, ja moen er det saa. Naa
 nu skal De have saa mange Tak, og lev inderlig
 vel! (affides i det han gaaer) Det var altsaa en
 Libhaber.

Eduard (allene).

Det var egentlig en dum Streg af mig. Kommer nu ikke Bepelen, saa er jeg forloren.

Femte Scene.

Eduard. Henrik.

Henrik (seer sig om).

Nei min Herre er ikke her, han maa nok være paa sin Stue. (vil gaae ind i Gjæstgivergaarden)

Eduard.

Hei Henrik! hvor vil du hen?

Henrik.

Herre Gemini! Er det Dem, Herre? Jeg kjendte Dem sandelig ikke. Hvad er det? De har vist kjøbt Dem en ny Hat!

Eduard.

Har du Brevet?

Henrik.

Brevet? Ja der var ikke mere Brev end bag paa min Haand.

Eduard.

Intet Brev! Ingen Bepel! Fordomt!

Henrik.

Har Herren kjøbt sig den Hat?

Eduard.

Hvad kommer det dig ved?

(om) **Henrik**

(tager sit Lømmetørklæde op og græder).

Det er, om jeg maa sige det, en gruelig Passion som Herren er forfalden til. Man advarer unge Mennesker for Spil, for Drik og for Fruentimmer, men man glemmer at advare dem imod den farligste af alle Lidenskaber. Dersom jeg skulde sende et ungt Menneske ud i Verden, saa vilde jeg sige til ham: Spil saameget du vil, drik saameget du vil, forlib Dig saameget du vil, men lov mig helligt (han bryder ud i en stærk Hulken) at Du ikke vil kjøbe Dig mere end een Hat om Aaret.

Eduard.

I min kritiske Stilling kan jeg næsten ikke bare mig for at lee. Jeg troer du er ikke rigtig klog.

(om) **Henrik**.

Af Herre, det troe altid unge Mennesker om de Eldre som give dem gode Raad for Livet. Be-tænk dog, gode Herre, man veed vel hvor man begynder, men man veed sgu ikke hvor man ender. Lidenskaber ere som Sneeboldte; jo længer de rulle dessørre blive de. Man maa quæle dem i Fodselen, ellers vox de Gen over Hovedet, ligesom alle disse Hatte.

Mel. af Preciosa: Gensom er jeg, dog ei ene.

Herre, hvad skal Enden blive?

Tretten Hatte, Huer syv!

Man vil Ægenavn Dem give:

See, der gaaer den Hattetyv!

Tænk Transporten ! den vil stige
 Til en usorfammet Priis,
 Gjennem det westphalske Rige
 Over Brüssel til Paris.

Hvad er mellem Jordens Poler
 Bedre vel end være fri ?
 Tænk, om Frihedens Symboler
 Bragte Dem i Sluttern !

Eduard.

Teg veed intet bedre at svare dig paa alle
 dine skjonne Moraler end følgende :

Mel. Ja ta' mig Fan, er ikke det omsiligt.

Hver Gang jeg vanker
 Her ved Boutiken,
 Mit Hjerte banker
 Ved Republikken
 Af disse Hatte
 Som jeg betaler.
 Mit Hjertes Ovaler
 Du kan ei fatte,
 Thi Fanden ta' mig,
 Naar jeg seer derhen,
 Saa maa jeg ha' mig
 En Hat igjen.

Teg saae forleden
 Den lille sorte,
 Og strax var Freden
 I Hjertet borte.
 Hvorom jeg talte
 Det hjalp mig ikke ;
 For mine Blikke
 Sig Hatten malte;

Ta Fanden ta' mig,
Det var en Gru!
Teg maatte ha' mig
Den Hat endnu.

Men denne Morgen
Den store hvide
Opvalte Sorgen
Og Hjertets Drude.
I den tilvisse
Boer al min Lykke;
Bestandig smykke
Den skal min Jesse.
Ta Fanden ta' mig,
Teg sit den fat,
Teg maatte ha' mig
Den hvide Hat.

Henrik.

O Herre, De er en forstokket Synder! Saavidt
troede jeg ikke det var kommet med Dem. Nu vil
jeg saamoen heller ikke spilde flere Ord paa Dem,
thi naar en Lidenskab først er voxet til den Hside. . . .

Eduard.

Teg veed hvad du vil sige.

Henrik.

Ta hvor kan De vide det?

Eduard.

So jeg har læst den Tirade i en meget sjeldnen
Bog. See der, (han tager hatten af og giver ham den)
tag denne med dig, og læg den hen til de andre,
og bring mig min Reisehue.

Henrik.

See saa, nu har vi da tretten. Maar vi sætte dem alle om eet Bord, saa doer den ene inden Aaret er omme. Hu! Denne hersens seer allerede ud som et Gespenst, man kunne blive bange for ham i Mørke.

Eduard.

Tie stille og gjør hvad jeg siger.

(Henrik gaaer).

Siette Scene.

Eduard allene.

Eduard.

Det værste er at han har Ret i hvad han siger. Jeg begynder næsten at skamme mig. Det er intet Under at Luise ikke synes om mig, naar hun seer min naragtige, min umandige Fremgangsmaade. Hvergang hun saaledes gaaer sin Bei og lader mig allene med sin Fader, saa leer hun vist hemmelig ad mig. Havde jeg handlet med Mod, med Bevidsthed af min gode Hensigt, saa havde jeg vel fundet Leilighed til ataabnbare mig for hende, uden at gjøre mig latterlig ved at kjoбе alle disse Hatte. Men Kjærighed er et forunderligt Amphibium der lever paa eengang i to Elementer. Hos mig begyndte den som et lystigt Tidsfordriv, men lig Sommerfuglen brøndte jeg mig paa Lyset hvorom jeg legede. Hvad Under om Luise endnu betrægter mig med de samme Dine som for, uvidende

om at jeg ikke længer spøger med min Kjærlighed til hende, men at denne er blevet mit Hjertes alvorligste Altraa. Belan, fra nu af vil jeg ganske forandre min Opførsel: maatte det kun lykkes mig at udslette det Indtryk jeg allerede har gjort paa hende. De fordomte Hatte! Jeg var tilfreds de var Pøffer i Bold!

Syvende Scene.

Eduard. Sering.

Sering.

Nu Hr. Love, tor jeg maaßee være saa dristig at spørge Dem om De har faaet den omtalte Verel, og om det var Dem beleiligt at hjelpe mig?

Eduard.

Nei min gode Hr. Bert, jeg har sandelig ikke faaet den endnu.

Sering.

Ikke det? Det var da forbandet! Jeg veed, Gud hjelpe mig, ikke hvad jeg skal gjøre. Jeg har endnu idag en stor Sum at udbetale. Jeg er en forloren Mand om De ikke hjelper mig. (græder) Åt Hr. Love! Det er, Gud straffe mig, Uret af Dem at sætte en skikkelig Mand i saa stor Forlegenhed!

Eduard.

Saa for en Ulykke! Nu græder han med. Sy stem Dem Hr. Sering! Er det anstændigt for en

Mand at græde for en saadan Bagatel? De er Deres Penge sikker nok.

Sering.

Ta det kan vel være, men det er mig Fanden ikke ligegeydigt enten jeg faaer dem idag eller om et Aar. Om De endda kunne give mig nogen Sikkerhed derfor?

Eduard.

Hvad Sikkerhed skal jeg stille Dem her hvor jeg er fremmed? Det er mig jo meget lettere at støaffe Dem Pengene selv end Sikkerhed.

Sering.

Saa meget bedre! Betal mig da Pengene ud!

Eduard.

De skal faae dem, siger jeg Dem endnu engang, men De maa give Lid indtil jeg selv faaer dem.

Sering.

Ta det er sgu en deiligt Trost, den.

Ottende Scene.

Eduard. Sering. Henrik kommer med alle tretten Hatte og syv Huer bundne i en Snor som han bærer over Ryggen. I Haanden har han Eduards Reisehue.

Henrik.

See der, Herre, er Deres gamle Reisehue som De forlangte.

Eduard

(i det han tager Huen).

Hvad skal den Anstalt sige?

Henrik.

Ak Herre Gud! det er bare til Tidsfordriv.
Teg vilde kun vise Herren denne nydelige Gruppe.
See bare, den hvide Hat i Midten, og de tolv
sorte deromkring, den hele Pyramide garneret med
syv Huer. Det er Skade det ikke er Nathuer.

Eduard.

Havde jeg paa det samme min Stok ved
Haanden, saa skulde Du faae Svar som forskyldt.

Sering.

Nei Fanden heller! Hvad skal det betyde?

Henrik.

Det skal jeg sige Dem Hr. Vert! Vi vil hænge
denne Indretning under Loftet istedensfor Lysekronen;
thi der seer dog saa blot og bart ud i Deres
Værelser.

Eduard.

Hold Mund, Slyngel, og gaae Din Vei! —
Nei, bliv et Dieblik. (halv sagte til Sering) Hør,
De seer jeg er i Besiddelse af endeel Hattemager-
arbeide. Teg er kommen dertil paa en egen Maade,
jeg kan nu ikke godt sige Dem hvorledes, men lige-
meget, det er min Eiendom. De ønskede jo Sik-
kerhed for Deres Tilgodehavende. Teg vil overlade

Dem disse Ware. De indseer vel at der stikker flere Penge i denne Samling end Deres Regning beløber sig til. Der er tretten Hatté og syv Huer; behag at tælle. — Nu, hvad siger De? — Eller vil De heller modtage dem i Betaling, og qvittere for Regningen?

Sering.

Ta det er rigtigt. Tretten og syv, alle splinternye, som om de vare blæste ud af Boutiken. Nei i Betaling ønsker jeg dog just ikke at tage dem, for jeg veed paa min Sjæl ikke hvorledes jeg skulde ampligere dem. Men i Pant, i Sikkerhed for mit Tilgodehavende, ja det kunde lade sig høre. Nu saa vil jeg da med Taknemmelighed modtage denne udsøgte Samling, og opbevare den indtil De har faaet Deres Bepel.

Eduard.

Det var mig egentlig kjærere om De vilde afskøbe mig det Hele.

Sering.

Nu det kan vi jo altid tales nærmere ved om.

Eduard.

Henrik, bring Hattene ind i Hr. Serings Stue.

Henrik.

Hvad med Synden kommer, med Sorgen for gaaer.

Mel. Menuetten af Don Juan.
Sering.

Nu skal De ha' saamange Tak!
Bliv dog ei vred for dette!
Her kommer alſkens Rakkerpak;
Hvo kſender de Honnette?

Eduard.

Ta De har ganſe Ret, Herr Bert!
Man voere maa forsigtig.
Let kan man faae en dygtig Snert.

Sering.

Ta vift, den Ting er riktig.

Henrik (til Eduard).

Nu er den hele Hatterad
Spiift op i dyre Domme:
Lad mig Dem ſige Tak for Mad;
Min Herre, vel bekomme!

Eduard og Henrik (til Sering).

Tenk dog, nu er den Hatterad
Spiift op i dyre Domme:
Lad os Dem ſige Tak for Mad!

Sering.

Min Herre vel bekomme!

(hanaabner Døren for Henrik og Eduard som
gaae ind).

N i e n d e S c e n e.

Sering. En Dreng med et Brev i Haanden!
Siden Villing.

Drengen (ganſe forpuffet).

Hr. Kjøbmand Villing! Hr. Kjøbmand Villing.
er han ikke her?

Sering.

Hvad er paaferde?

Drengen.

Der er kommet et Brev med Postsmakken til Hr. Kjøbmand Billing, og det har den grueligste Hast dermed. Madamen sagde at han var her.

Sering.

Ta det er han ogsaa. Giv mig Brevet, jeg skal flye ham det.

Drengen.

Nei det tor jeg ikke, jeg skal levere det i hans egne Hænder.

Sering (raaber ind i Vertehuset).

Hr. Billing! her er En som vil tale med Dem.
(Billing kommer ud).

Drengen.

Jeg skal hilse fra Madamen og flye Husbond et Brev som er kommet i dette Dieblik med Smakken.

Sering.

Skam faae jeg om jeg vidste at Smakken var kommen! Mon den ingen Gjæster skulde bringe mig?

Billing.

Hils og siig det er godt, og at jeg kommer hjem til Theevand.

(Drengen gaaer).

Sering.

Nu hvad mon det kan være?

Villing (læser).

"Eil velbyrdige Hr. Jonas Billing, velmeriteret Kjøbmand i Korsør; manu mea propria, vil sige, i egne Hænder; cito, cito, cito, vil sige, med storst mulige Gesvindighed at besørge." (aabner Brevet) "Nyborg den 1ste Janni." — Ah det er fra min Correspondent i Nyborg. Han pleier gjerne at lade mig vigtige Nyheder vide. (læser sagte) O Himmel, hvad seer jeg! Hjelp! Hjelp! Jeg faaer ondt! Jeg dør!

(Han er lige ved at falde om, Sering griber ham, og fører ham hen paa Bænken ved Gjæstgivergaarden).

Sering.

Guds Død! her maa hurtig Hjelp! (render hen til Hattemagerens og raaber derind) Hovedvand! Hovedvand! Og en Barbeer! — Af det er sandt, jeg gaaer sgu feil af bare Skræk og Besippelse. (raaber ind af sin egen Dør) Hovedvand! Og en Barbeer! Hurtig! Hr. Billing synger paa sit sidste Vers.

Tiende Scene.

De Sorlige. Jørgen. Brandt. Gjæster, Opvartere og Kjøkkendrenge. Brandt har endnu Aviserne i Haanden.

Alle.

Hvad er det? Hvad er det?

Sering.

Hovedvand, siger jeg, Hovedvand!

(Opvarterne løbe til alle Sider)

Villing (kommer til sig selv).

Nei jeg vil intet Hovedvand have. Lad mig
faae en Snaps, det er bedre.

Sering (raaber).

En Snaps Bitter! Eller dobbelt Courage!

(man bringer Villing en Snaps)

Villing (efter at have drukket den).

Ah det lindedede! (reiser sig)

Brandt.

Har De havt en ubehagelig Efterretning?

Sering.

Teg tager inderlig Deel i Deres Sorg.

Villing.

Ak nei! Ak nei! jeg daanede af lutter Glæde.

Alle.

Af Glæde?

Villing (rørt).

O mine Venner! Hvordan skal jeg sildre jer
mine Følelser? Teg kan næsten ikke tale. Ba —
Ba — Ba — Baron Goldkalb kommer
til Korsør.

Alle.

Hvorledes?

Villing.

Nei nei, han ko — ko — ko — ko — kommer ikke.

Alle.

Hvad nu?

Villing.

Nei nei, for er han aller=aller=allerede kommen.

Alle.

Er det muligt!

Villing (rækker Brandt Brevet).

Læs selv, jeg er saa angreben at jeg känner ikke et Bogstav.

Brandt (læser).

"Nyborg den 1ste Juni 1825. Høisterede P. M.! En ligesaa vigtig som væsentlig og vigtig Nyhed er arriveret. Herr Baron von Goldkalb er arriveret og gaaer til Korsør med Postsmakken i dette Dæk, hvor han agter at tage ind til Herr Sering..."

Sering.

Hvad hører jeg!

Brandt.

"Endskjonde han reiser over Land, saa for-aarsages det, efter Forlydende, af den Grund at Dampskibet ikke kan bære den store Quantitet af det meget Sølv og Guld som han fører med sig i Mængde, eftersom Postsmakken skal gaae 41 Gange frem og tilbage dermed. Han reiser incognito, og

uagtet han ikke har villet give sig tilkjende, har man dog kjendt ham paa alle Steder ved den overordentlige Rutton med Penge og den ædelmodige Gavmildhed, hvormed han overalt har viist sig gavmild og ædelmodig. Han har vel intet givet til de Fattige, men han har ophjulpet den indenlandiske Industrie ved allevegne at betale for alle Artikler ti Gange meer end noget er værdt. Saaledes gav han 10 Louisd'orer for en Hat i Assens"

Tørgen.

Åk om det havde været hos mig han havde kjøbt den!

Brandt (vedblivende).

" og her i Nyborg 1 Aab. for et Glas klart Vand, som endda var temmelig muddret. Her glædede han kun en halv Time med sin Nærværelse, desværre; og uagtet han kom ved hoi lys Dag, var Byen dog ikke illumineret, thi eftersom det ikke var mørkt, vilde vi ret gjerne have gjort det; men deels kom han som en Nysen, deels gik han, ja man funde næsten sige: som en Nysen; ja han gik endog værre end han kom, nemlig som Juleaften paa Kjellingen. Jeg faaer ikke Tid at skrive mere, jeg vil derfor blot i største Hast tilføie, at jeg her ved har den Øre at give Dem Efterretning om denne vigtige Efterretning. De frabedes at undskynde, at mit Brev er ganske vaadt" — (seer paa det) nei det er saamæn tort. (læser) "men det skal afgaae saa varmt som det kommer af Pennen, og da jeg nu ikke har Strofand ved Haanden, med hvil-

(3*)

ken jeg har den Ære at være for et Exempels Skyld
Deres Velbyrdigheds allersomlydigste Æjener: Søren
Tagerup, Speculant ved Hvalfiskefangsten i Nyborg.”
— Nu mine Venner, hvad siger I hertil?

Sering.

Baronen vil tage ind til mig! Og jeg som
ikke var forberedt paa denne Ære! Gesvindt!
bring alt i Orden! Gjør hele Huset i stand til
Baronen, paa Herr Løves Kammer nør. Jeg selv
flytter ud af mine Børrelser. Jeg kan boe i Kjøk-
kenet, eller i Stalden, eller paa Hønsehuset, lige-
som det kan treffe sig. Hurtig hurtig! her er ingen
Æid at spilde. Hei det er sandt! Sæt Lys i
alle vinduer, vi vil gjøre det bedre end Nyborgerne.
Hør veed I hvad, Mester Jørgen, I maa ogsaa
illuminere. — Afsted afsted!

(Opvarterne og Kjøkkendrengene gaae).

Brandt.

Jeg iler hjem for at tage min Uniform paa.
Dersom man turde lade Allarmtrommen gaae eller
Stormklokken ringe, saa kunde man endnu face
Borgerstabet samlet. Men jeg vil i det mindste
skrabe sammen alle de Mennesker jeg kan finde.
(gaaer)

Villing.

Aa tag mig med! Jeg kan hverken staae eller
gaae.
(gaaer)

Ellevte Scene.

Sering. Jørgen. Løve med en Dreng,
som bærer nogle Reiseklæder og en lille Mantelsæk.

Løve.

Er det ikke her?

Drengen.

So her er Gjæstgivergaarden. Der staaer just
Berten.

Løve.

Kan jeg faae et Børrelse, Herr Bert?

Sering.

Et Børrelse? Hvem er De?

Løve.

Hvad kommer det Dem ved? Jeg er, som
De seer, en Reisende, og kommer fra Kjøbenhavn.

Sering.

Ta saa maa De undskyld. Jeg har ikke
Plads, hele Huset er optaget af en fornem Reisende
som ventes i dette Sieblik.

Løve.

Ta saa er det ikke mere end billigt at jeg
trækker mig tilbage. Maa man spørge, hvem den
høie Person er, ifald han ikke reiser incognito?

Sering.

So vist gjør han det, men mellem os sagt,
det er Baron Goldkalb fra Frankfurt.

Løve.

Er De fra Forstanden?

Sering.

Nei jeg er sandelig ikke.

Løve.

Hvad skulde han gjøre her?

Sering.

Om Forladelse, De er nok født igaard, Herre!
De læser vel ikke engang de tydße Aviser? Ha Ha
Ha!

Løve.

Maa jeg jeg da spørge Dem om der ikke boer
i Deres Huus en Herr Løve fra Kjøbenhavn?

Sering.

Jo desværre for mig, thi han fylder kun Pladsen op til ingen Nutte ved denne kostbare Leilighed.
Dersom han blot havde betalt sin Regning, saa
skulde han snart faae Lov at flytte. Men jeg
har ikke Tid at staae her og snakke. Farvel min
Eloe Kjøbenhavner! (gaaer)

Jørgen.

Jo Herre, det er rigtignok sandt! Vi har
Efterretning om Baronen. Han har kjøbt en Hat
i Assens, og givet 10 Louisd'orer for den. Ja jeg
maa sandelig ind og stille alle mine Hatte i Orden,
for ifald han skulde ville have een endnu. (vil gaae)

Løve.

Gud veed hvad det kan være for en Maskerade.
 (til Jørgen) Aa hør, inden De gaaer, kan De ikke
 gjøre mig den Tjeneste at sige mig hvor jeg da
 kunde logere her i Byen.

Jørgen.

Her er saamoen ingen flere Bertshuse. Men
 hør, veed De hvad? Ifald De vil tage tiltakke
 hos mig saadan som Leiligheden falder, saa skal De
 være velkommen.

Løve.

Med Fornøjelse, ifald De vil tillade mig at
 jeg maa vise mig erkjendtlig for Deres Uleilighed.

Jørgen.

Ta det kommer vi nok ud af. (til Drengen)
 Bring Herrens Løi herind! (Drengen gaaer derind)
 Vil Herren behage at opholde Dem et Dieblik her i
 Boutiken, saa skal Deres Værelse strax være færdigt.
 (raaber) Luise!

Løve.

Tak! Jeg vil sætte mig her paa Bænken saa
 længe. (sætter sig paa Bænken udenfor Boutiken)

Jørgen.

Som De behager. (raaber) Luise! (gaaer ind i
 Boutiken, Drengen kommer tilbage og gaaer)

Tolvte Scene.

Løve allene.

Løve (idet han reiser sig fra Bænken og træber frem).

Altsaa der boer min Brodersøn, og har ikke betalt sin Regning. Man siger: hvem Gud sjænker Barn, sjænker han Sorger; man kunde lige saa godt sige: hvem han giver en Brodersøn, ham skaffer han Udgivter. Eduards Brev til mig har ret foruroligt mig; jeg tænkte det var rigtigst at reise selv hernald, for at erholde noiere Efterretning om hans Tilstand. Han skriver om en Pige som han har forelsket sig i, og for hvis Skyld han har gjort Opoffrelser, men han nævner hverken hvori disse Opoffrelser bestaae, eller hvem Pigen er. Jeg maa se alt dette med egne Øyne.

Mel. af La Romance, Operette: Belle cousine, un être aimable et doux.

til 1=

Hvis man kan troe hvad ofte nok er sagt,
En Onkel pleier let forglemme,
At han har dyrket Kjærlighedens Magt,
Og lyttet Musernes Stemme.

til 2=

Han bliver barsk, bliver vranten og sær,
Wil for hver Ungdoms-Daarstab sjænde:
At dog en anden Sort af Onkler er,
Sig vise skal ved Farcens Ende.

til 3=

Skjøndt jeg er Onkel, ung er dog min Vand;
Teg har ei glemt min Ungdoms Dage,
Dengang jeg gik i Amors Ledebaand,
Og søgte forgjæves en Mage.

Den Tid var spildt, derfor tænker jeg paa

At huldt forene disse Twende:

Bist nok, at jeg en Onkel er som Gaa,

De vidne skal ved Farcens Ende.

Men hvad er dog det for en mærkværdig Figur som
der kommer anstigende? Nu troer jeg sandelig at
den goldkalbske Masterade begynder.

Trettende Scene.

Løve. Salomon Goldkalf. Han er klædt
i en Sølvmors-Dragt. Paa Hovedet har han en
hvid Nathue, i Haanden en stor Stok med Mes-
sing-Knap.

Salomon

(Staaer med Stokken ud i Coulissen).

Ia ich skal Gott strafe mich lære jer mores,
I verfluchte Gassenjungen! Kann I inte lade en
stille Mand gaae in Frieden? — Ach mein Herr!
Wollen Sie nicht meine Salvegarde seyn? Die Gas-
senjungen schmeißen mich mit Koht.

Løve.

Men seer jeg ret, det er jo Salomon Goldkalf
fra Hamborg.

Salomon.

Ist's die Möglichkeit? Det er Hr. Løve fra
København, som ich har den Ehre at tale med. Ach
vi har sgu gjort mangen Handel mit enander.

Løve.

Dg husker jeg ret, saa har jeg endnu nogle og
tredive Daler tilgode hos Dem.

Salomon.

Ach det husker De bestimmt feil i !

Løve.

Nei saamæn gjør jeg ikke. Jeg har vist endnu
Obligationen.

Salomon.

Ach waih mir ! Hvor skulde ich tage de Pengen
fra ? Ich bin en ruinirter Mann ! Ich habe keinen
Heller mehr ! Alles verloren !

Løve.

Hvad vil De da her ?

Salomon.

Gott im Himmel ! Ich will see Kefenhavn en-
gang endnu inden ich deer, och om muligt fertjene
der en Par Daler. Ich er gaaet den ganse Wej
paa min God, Gott strafe mich wenn es nicht wahr
ist. Ich har handlet med Benderne po Landet,
und har dem keft deres gamle Silspenger af, und
Pigerne deres fergildte Møller.

Løve.

Det var vist en god Handel.

Salomon.

Als ich soll glücklich seyn und gesund bleiben !
Ich habe nicht so viel verdient als das trockne

Brod. In Odense er ich blefen bestohlen, niederrächtig bestohlen.

Løve.

Men hvad betyder denne Dragt?

Salomon.

Ich har Gott strafe mich ingen anden, denn alle mine gamle Kleer er stohlen fra mich. Ich hatte keft denne in Rendsburg af en Mand som har den brugt paa en Maskerade; ich troer han stelte Apollo vor i den untertrocne Opferfest, eller Kongen af Brasilien i: Stakket Dands er snart sprungen.

Løve.

Gik Apollo og Kongen af Brasilien ogsaa med Nathue?

Salomon.

Schweigen Sie still! Ich ärgre mich. Min Hat er mig blæst af Hovedet paa Postsmakken; es war ein gewaltiger Sturm und ein ganz neuer Hut, som ich effen havde tukket mig til in Assens. Ach ich kann Dem fersichre, daß ich har haft so mange Malheurs von Unglück paa den vermaledeite Reise at ich min Seel kann gife Stof til en heel Schicksals - Tragödie. Heren Sie mal zu und schaudern Sie wenn Sie Courage haben, ich will es Ihnen verzählen.

Mel. af Azemia : Aussitôt que je t'aperçois.

Ich wohnt' in Odense bey Holk,
Die Leut' er' meget vakkre.
Da kam der En af DereSES Folk,
Und vilde mit mir schaffre.
Det tidlig var, men Morgenstund'
Gi altid bringer Gold im Mund'.
Ich lag im Bett, mich rolig strachte,
Sorglos, und an nichts Beses dachte.
Doch fer ich mich fersaae, han neer
Zur Treppe war mit mine Kleer.

Nun sprang ich splitternackend op,'
Men han var uden Øre;
Ich hatte Schjorten po min Krop,
Und weiter nichts, ich schwöre.
Zum Glück lag noch min Silmoors-Tracht
Im Koffer zierlich eingepackt.
Den træk ich po, gif over Bandet,
Men midt po Beltet reent forbandet
Mich Binden tog i Nakken sat,
Und fløiten gif min Silkehæt.

Løve.

Dit Uheld, stakkels Mand, er stort,
Ieg meget dig beklager.
En Hat kan du dog let faae gjort;
Her boer en Hattemager.
Viis dig mod Skjæbnen som en Helt!

Salomon.

Ach waih mir! Denn ich hab' kein Geld,

Løve.

Hvad den dig koste, jeg betaler.

Salomon.

Ist's möglich?

Løve.

Der er ti Rigsdaler.

Salomon.

Ta Leven er et edelt Dyr,
Und De, min Herr, en prächtig Fyr.

Gott im Himmel! Ich skal Dem vel engang
færgjælde for al Deres Godhed imod mig.

Løve.

Hvad for noget? Vil De ovenikjøbet for-
gjælde mig?

Salomon.

Ta ich mener, ich will es Ihnen vergelten.

Løve.

Men siiig mig, har De aldrig før været i
Korsør?

Salomon.

Nei aldrig. In gamle Dager ging ich immer
mit den Paketboot. Men mit de nie Dampffschiffe
will ich mig inte indlade; denn der Dampf er
akkurat som Pulver; han springer i Luften mit en
Knald.

Løve.

Ta naar De ikke har været her før, saa
vil De snart faae Dinene op. De skal see, De
vil finde her en Modtagelse som vist aldrig før er
modt Dem.

Salomon-

Gott steh' mir bey! Was soll das heißen?

Løve.

De veed altsaa ikke hvor gunstig man her
er stemt mod Folk af Deres Nation?

Salomon.

Was sagen Sie mir da?

Løve.

De vil snart faae det at see. Ifald der
skulde blive skudt med Kanoner saa er det til Gre
for Dem.

Salomon.

Das verbitte ich mir, ich habe das Kanonen-
fieber.

Løve.

Skulde Byen blive illumineret, skulde der blive
givet Dem Serenader, o. s. v. saa lad dette ikke
forundre Dem, thi det er om ikke til Deres Fordeel
saa dog til Deres Gre.

Salomon.

Aber ich bitte Sie um Gottes Willen, wie
gaard den Ding til? Po andre Stellen har de jo
villet stege und brenne uns, und hier....

Løve.

Stille! Jeg hører Folk komme. Jeg kan ikke
sige Dem mere. Lad som De ikke kjender mig, jeg
vil gjøre ligesaa ved Dem.

Salomon.

Ach Hr. Leve, verlassen Sie mir nicht! Ich zittre over al den Ehre. Heren Sie mal, en Ord unter uns. Det er doch vel inte Frimurerei? Von die Maisons, meine ich.

(Løve.

Vær ubekymret og stol paa min Beskyttelse ifald De skulde behøve den.

(gaaer ind til Hattemagerens)

Salomen

Er ist schon fort. Was soll ich thun? Na, Hr. Leve ist en ehrlicher Mann, er will mich gewiß nicht anführen. Ich kann ja die Komödie en bischen ansehen; vielleicht ist was dabei zu profitiren.

Fjortende Scene.

Salomon. Brandt i Borger = Uniform.
Villing i Skoe og Chapeau-bas og med Bouquet i Brystet.

Villing.

Teg tør bande paa han er der allerede.

Brandt.

Ta der er ingen Tvivl om; og han er Gud straffe mig klædt i Solv.

Villing.

Ta sagde jeg det ikke nok?

Brandt.

Nu maae vi til at tydße.

Salomon (affides).

Nun geht's schon los.

(Villing og Brandt bukke i Afstand, Salomon nikker ad dem med en mistænkelig Mine).

Brandt.

Hochstehrte Hr. Baron!

Villing (affides til Brandt).

Det er galt! (til Salomon) Hochgeborenster Hr. Baron!

Salomon (affides).

Sapperment! Sie haben mich schon zum Baron gemacht.

Villing.

Unsere Frohheit ist grånzelos

Brandt (affides til Villing).

Det er galt! (til Salomon) Die Ehre von Seiner Gegenwärtigkeit...

Salomon.

Tal De kun Danske! Ich ferstaer Deres Sprog.

Villing.

Er det muligt....

Brandt.

Saa stor en Naade...

Salomon.

Ich har den lært paa Sprogs, wo ich maatte
gaae in Land for den contrarie Wind. Den D
hedder Sprogs, fordi man der beginner at studere
Sproget.

Brandt.

Hvilket Nemme maa ikke Hr. Baronen have!

Villing.

Det smørter os at høre at Hr. Baronen har
havt en ubehagelig Overfart.

Salomon (afsides).

Ich glaube, Gott strafe mich, daß sie mich mit
meinem Namensvetter in Frankfurt verwechseln.
(høit) Ja den var so so.

Villing.

Men vil Hr. Baronen staae her paa Gaden?
Behager De ikke at træde ind i Bertshuset?

Brandt.

Det hele Huus er til Deres Besaling.

Salomon.

Den hele Huus der?

Brandt.

Ja Hr. Baron!

Salomon.

Det er en smuk Huus.

Villing.

Gehag at træde ind.

Salomon.

Na, warten Sie nur. Ich maa først ind til
den Hattemager for at keve mich en ni Hat.

Brandt.

Hei Mester Jørgen! Mester Jørgen!

Villing.

Baronen vil kjøbe en Hat hos Dem.

Femtende Scene.

De Sorlige. Jørgen.

Jørgen.

Allerunderdanigste Djener! O hvilken Lykke for
mit ringe Huus! Vil Hr. Baronen gunstigt umage
sig ind i Boutiken. (affides) Jeg er sikker paa mine
10 Louisd'orer.

(Salomon gaaer derind, Jørgen følger efter)

Brandt.

Lad os imidlertid give Sering Efterretning.

Villing.

Ta hurtig hurtig!

Begge (raabe).

Hr. Sering! Hr. Sering!

Sextende Scene.

Brandt. Villing. Sering latterlig pyntet.

Sering.

Hvad er det? Er han kommen?

Villing.

Ta gu er han saa, og De har forsømt at
tage imod ham.

Sering.

Hvad for noget? Hvor er han da?

Brandt.

Vær kun rolig, han er blpt gaaet ind at
kjøbe sig en Hat hos Mester Jørgen.

Sering.

Er det mueligt! (raaber). Heida! Ulting i Or-
den! Stik Bollerne paa Suppen! Og naar jeg
giver Tegn, saa lad Trompeterne blæse op!

Brandt.

Teg og Hr. Villing vare de første til at com-
plimentere ham. Vi faae vist hver en Gulddaaſe.

Villing.

Ta med Dukater i.

Brandt.

Eller i det mindste med en Snuus fra Fran-
furt.

Villing.

Man mærker nu altid paa jer at Ær Tobaks-
spinder. Naar Ær har Uniform paa, saa maa Æ
reent glemme alle Tobatsnykker.

Sering.

Maa hvordan er han at tale med?

Villing.

Særdeles naadig!

Brandt.

En charmant Herre!

Villing.

Og han taler Dansk...

Brandt.

Som een af os taler Tysk!

Sering.

Stille! han kommer!

Brandt.

Giv Agt! Rettet Eder!

(de trække sig værbođigen hen mod Vertshuusdøren)

Syttende Scene.

De Forrige. Salomon. Jørgen.

Salomon.

Det ger mich sgu ondt, at ich har ham den
Uleilighed gjort. Men ich kan ingen sorte Hatter
bruge. Ich muß einen weißen haben. Han seer det
ja vel ind; ich bin so weiß angezogen wie die Un-
schuld, und die Unschuld verträgt keinen Flecken,
und ich kan inte ferdrage sodanne sorte Contraster
paa min Hoved.

Jørgen.

Det er da ogsaa som det var forheret, at jeg just skulde sælge min eneste hvide Hat for lidt siden.

Salomon.

Ta det er verhext, det er verhext, men was soll ich dabey thun? Es geht mich nir an.

Jørgen (afslides).

Teg troer dog jeg veed et Raad: Hr. Løve overlader mig vel den hvide Hat som han kæbte af mig. (høit) Dersom Hr. Baronen blot vilde have den Raade at vente et Dieblik, blot saalcænge til De har spist, saa skal De faae en hvid Hat som er i Arbeide, og som skal være færdig inden et Qvarter.

Salomon.

Nun ja, solange kan ich noch see det an. Vil han da sende mig den over po Huset?

Jørgen.

Skal ikke manquere.

Sering (nærmende sig).

Inderlig føler jeg mig smigret over at Hr. Baronen vil unde mit ringe Huus Deres Næring.

Salomon.

Wenn det ger ham Ferneielse, so er det mig en Ferneielse.

Brandt.

Fortræffelig svart!

Villing.

Alltid et pikant Svar ved Haanden.

Sering.

Naar Baronen befaler at gaae til Taffels saa
er der serveret.

Salomon.

Ta, je eher je lieber, denn ich bin so hungrig
at Tarmene mig frige.

Sering.

Heida Musikanter, spil op!

(Trompeter).

Salomon (affibes).

Poh Wetter! Es ist kein Zweifel dran, sie ver-
wechseln mich mit meinem Namensvetter i Frankfurt.

(Salomon, Sering, Brandt og Villing gaae ind.)

Jørgen (allene).

Ta saadan skal det være. Min Datter maa
gaae over til den unge Hr. Love og bede ham derom.
For hendes Skyld gjør han det nok.

(gaaer)

Attende Scene.

Eduard kommer ud af Berthhuset. Strax
efter: Henrik.

Eduard.

Hvilken Hurlumhei! Det er ikke muligt at
holde ud derinde. De sige at Baron Goldkalb fra

Frankfurt er kommen, og at de til Gre for ham
maae vende op og ned paa hele Huset.

Henrik (kommer).

Herre, jeg har et ypperligt Raad at give
Dem.

Eduard.

Nu, og det er?

Henrik.

Her er kommen en forbandet rig Jøde hertil . . .

Eduard.

Jeg har hørt det.

Henrik.

Ta men har De hørt at han er kommen fra
det Indre af Afrika, og har over 30 Kameler med
sig, ladede med Guld og Edelstene?

Eduard.

Nei det har jeg rigtig nok hverken hørt eller
seet.

Henrik.

Til end ydermere Bekræftelse maa Herren
vide at han er fulsort som en Morian.

Eduard.

Hille den sorte Jøde!

Henrik.

Han estimerer Penge ikke mere end om det var
Snavs. I Assens har han givet 1000 Rbdlr. for
en Hat, som ikke var 5 værd.

Eduard.

Og du troer virkelig paa disse Ammestues fortællinger?

Senrik.

Det er ganske vist, jeg har selv seet Hatten.

Eduard.

Ta hvad beviser det?

Senrik.

Hvad det beviser? Jeg kunde jo ikke have seet Hatten naar den ikke var der.

Eduard.

Et ypperligt Beviis!

Senrik.

Ta Herre, skjondt jeg ikke har studeret, kan jeg dog gjerne føre et Beviis, men jeg er ingen Tingstud, jeg vil være ørlig og tilstaae at jeg dog rigtig nok ikke har seet Hatten.

Eduard.

Ta det er saamæn ligemeget.

Senrik.

Jeg har vel ikke seet Hatten, thi den var blæst fra ham paa Beltet, men jeg har derimod, saa vist som jeg staarer her, hørt een af Gaardskarlene fortælle, at han selv har seet Nathuen som Jøden tog paa da Hatten blæste af ham.

Eduard.

Ta det er en anden Sag. En af Gaardskarlene har seet hans Nathue; altsaa maa han have givet 1000 Rbdlr. for en Hat i Assens. Er det ikke saa at du mener?

Henrik.

Ta og det veed jeg er ligefrem.

Eduard.

Du er selv en Nathue, og jeg veed ikke hvor jeg faaer Taalmodighed fra til at høre paa din Pølsefnak.

Henrik.

Vil Herren da ikke høre mit Raad?

Eduard.

Hvis det ikke er bedre end dine Beviser, saa forstaaan mig for det.

Henrik.

Da kan jeg forsikke paa at det er meget godt. Herren kunde jo altid høre det. Gjør det ikke ondt, saa gjør det heller ikke godt.

Eduard.

Ta det er just det jeg frygter for.

Henrik.

Nei jeg fortalte mig, jeg vilde sige: gjør det ikke godt, saa gjør det heller ikke ondt.

Eduard.

Saa siig da hvad du har at sige, men fat
Dig i Korthed.

Henrik.

Herren skulleaabenhare sig for den rige Jøde-
tamp, og bede ham om 100,000 Rdlr. Saa var
vi ude af vor Knibe, og havde endda noget
tilovers.

Eduard.

Ha Ha Ha! Slap det saaledes ud!

Henrik.

Ta ja, det er ikke saa dumt endda. Han
siger saamoen ikke nei, han afflaer ingen Be-
gjæring.

Eduard.

Nu har jeg gjort dig den Ejeneste at høre
dit Raad; gjør mig nu den Ejeneste at gaae
din Wei.

Henrik (trækende sig tilbage).

Herren maa ikke blive vred. (nærmer sig igjen)
Jfald De synes at 100,000 er en alt for grov Be-
gjæring, saa kunde De jo bare bede om et Par
Millioner; det kan da ikke rungenere ham.

Eduard.

Pak dig!

Henrik (paa Knæ).

Aa Herre! For Guds Skyld! saa bed ham i
det mindste om 200 Rdlr. Saa komme vi ud
af det til Nød. Vi skyldte 100 paa Vertshuset, og
med det andet hundrede kan vi komme til Hamborg
og faae Forstærkning.

Eduard.

For sidste Gang, gaae Din Vei!

(Henrik springer op og løber ud).

Eduard (allene).

Naar jeg ikke vidste det bedre, saa maatte jeg
troe at den Skjelm vilde gjøre Nar af mig.

Nittende Scene.

Eduard. Luise.

Luise (uden at see Eduard).

Det er en slem Commission min Fader har gi-
vet mig. Jeg skielver som et Espelov. Hvad maa
den fremmede Herre tænke, naar han hører at jeg
vil tale med ham? Og mon jeg vil være i stand til
at skjule for ham hvad jeg har gjort mig saamegen
Uimage for at holde hemmeligt? Jeg vil see at faae
sat paa een af Ejenerne, og lade ham falde herud.
Hvad vil han tænke, naar han seer det er mig!
(i det hun vil gaae, møder hun Eduard) Gud ber er
han jo!

Eduard.

Er det over mig, Jomfru, De bliver saa for-
skrækket?

Luise.

Nei! tvertimod! Det er netop Dem jeg søger.

Eduard.

De vil tale med mig? Hvilken gunstig Stjerne
tør jeg tilskrive denne Lykke?

Luise.

Jeg har en Bon til Dem.

Eduard.

En Bon? Den er allerede opfyldt, thi De vil
vist ikke bede mig om noget som er mig umuligt.

Luise.

Nei det er langt fra! Det jeg vil bede Dem
om, er Dem let muligt.

Eduard.

Hvor vil jeg være lykkelig ved at kunne vise
Dem en Tjeneste! Men lige for lige! De maa vide
at ogsaa jeg har allerede længe gaaet med en Bon
paa Læberne, en Bon som kun De kan opfylde,
De og ingen anden.

Luise.

Maa jeg høre hvad det er?

Eduard.

Vær saa god, siig De først Deres Begjæring,
siden kommer jeg med min.

Luise.

Jeg er ganske forlegen derved; det er saadan
en underlig Begjæring.

Eduard.

Troer De jeg er mindre forlegen med min?
Underlig er den vel ikke, i det mindste synes den
mig ikke saa.

Quise.

Ta saa maa De først sige mig Deres; det vil
give mig Mod til at komme frem med min.

Eduard.

Velan jeg vil forsøge det.

Mel. Reposons nous ici tous deux.

Det som min Læbe stammer svagt,
Har dig forlængst mit Die sagt.
O hvis du kjender Elskovs Magt,
Saa veed du hvad jeg har at sige!
Lyt kun til al Naturens Rige:
Hør, Fuglen synger det i Øvel,
Hør det i Luft, i Kildevæld!
Og du vil spørge mig endnu?
Du veed det, du veed det!
Min Hemmelighed kjender du.

Quise.

Det som din Læbe stammer svagt,
Har mig forlængst dit Die sagt.
O hvis du kjender Elskovs Magt,
Saa veed du hvad jeg har at svare!
Hvad kan jeg meer dig aabenbare?
Lyt til hver Klang i Skov og Krat,
Bed lysen Dag, ved mørken Nat;
Og du vil spørge mig endnu?
Du veed det, du veed det!
Min Hemmelighed kjender du.

Begge.

Hvad du mig sagde huld og øm,
Alt længe var mit Hjertes Drøm;
Teg hørte det i Lust, i Strom;
Tit spurgte jeg derom i Dalen,
Og Svaret gav mig Nattergalen.
O men du selv nu svarer mig!
Huldt toner det: jeg elßer dig!
Teg vil ei spørge meer; o nei!
Teg veed det, jeg veed det!
Din Hemmelighed kjender jeg.

Eduard.

Min Luise! O hvor længe har dette Dieblik været mit Hjertes uafbrudte Duske! Men jeg vovede neppe at haabe det. Den Kulde som du viiste mig, den Ligegyldighed jeg troede at spore hos dig.

Luise.

Teg troede De vilde kun have mig tilbedste. Det forekom mig saa besynderligt at De saa ofte kom ind i Boutiken og kjøbte saa grumme mange Hatte.

Eduard.

Teg veed det, jeg bar mig taabelig ud.

Luise.

Nei det vil jeg ikke sige. Men jeg troede De var en rig Herre som det ikke kom an paa at kaste Penge bort, naar han derved kunde have en stakkels Pige til Mar, og mit Hjerte sagde mig at det ikke kunde være mig ligegyldigt om De forlod mig ligesaas uventet som De var kommen.

Eduard.

Teg forlade dig, min Luise! Nei aldrig. Og for at give dig et Beviis paa Redeligheden af mine Hensigter, saa viid at jeg nu ikke længer vil reise udenlands, som jeg først havde bestemt mig til. Jeg vender tilbage til Kjøbenhavn, og henter min Onkels Samtykke til vojt Egteskab.

Luise.

Mener De det virkelig?

Eduard.

Bed alt hvad helligt er! Men siig Du til mig, og lad dette Kys...

Luise.

Nei, hvad tænker De paa! Her paa offentlig Gade! Vor lille By vilde jo have Stof til Samtale i hele Maaneder.

Eduard.

Du har ret. Lov mig da blot at du vil sige Du til mig.

Luise.

Teg vil gjøre mig Umage derfor. Og nu, Ejenerinde indtil videre!

(vil gaae)

Eduard.

Luise! Bliv dog! Du havde jo en Begjæring til mig.

Luise.

Gud! det er sandt! Jeg glemmer reent mit
Erinde. Det er Deres Skyld, De har gjort mig
forstyrret i Hovedet.

Eduard.

Jeg vil udsone min Brode med tusinde Kys
paa disse Hænder.

Luise.

Bevares! Det gaaer ikke an. Jeg tør ikke
staae her længer. Altsaa to Ord saa gode som hun-
drede: Den fremmede Baron som boer derovre, vilde
kjøbe en hvid Hat hos min Fader; men da han har
solgt Dem i Middags den sidste han havde, saa
beder han Dem om at være saa god at overlade
ham den igjen; han vil gjøre Dem en ny eller give
Dem Deres Penge tilbage. Ikke sandt? De gjør
det, maaskee for min Skyld? Og vil De være
meget artig, saa bringer De den maaskee selv over;
saa faaer jeg Dem at see med det samme; jeg troer
jeg har endnu eet og andet at sige Dem. Farvel!
De behøver ikke at svare mig; jeg vil intet Nei
høre af Deres Mund.

(gaaer)

Eduard (allene).

O min Gud! Det første hun beder mig om,
skal jeg ikke være i stand til at opfylde! Den for-
domte Hat! den staer i Pant hos Verten tillige-
med alle de andre. Hvilken Djævel fristede mig
til den Handel! Men hvor funde jeg vide? . . .

Dog der falder mig et Middel ind. Sa jeg vil følge Henricks Raad. Hr. Goldkalb maa laane mig 100 Rdlr. Jeg vil gaae derind — dog nei, det gaaer ikke an; han sidder tilbords. Nei jeg vil skrive ham et Par Ord til, og lade Henrik give ham dem naar han er staaet fra Bordet.

(tager sin Portefeuille op, sætter sig ved Bordet uden for Vertshuset, og skriver et Brev)

Hyvende Scene.

Eduard. Henrik.

Eduard

(som lægger Brevet sammen og skriver uden paa).

Saa, nu er det gjort! Sa det vil sikkert lykkes. (seer Henrik, og springer op og omfavner ham) O Henrik! kjære Henrik! Dit Raad er fortræffeligt. Jeg har skrevet til Goldkalb om Penge. Bring ham dette Brev, saasnart han er staaet fra Bordet.

Henrik.

Naa seer De, Herre, den Plan var ikke saa gal. Forst blev De vred, men nu indseer De dog selv . . .

Eduard.

O jeg vidste ikke den Gang hvad jeg nu veed!

Henrik.

Hvad da?

Eduard.

Ingen Ting! Besorg nu bare ordentlig din
Commission, du skal nok blive belønnet derfor.
(gaaer ind i Bertshuset)

Senrik allene).

Seer man det? Forst vrager man mine Raad,
og siden tager man dog tiltakke med dem. Nu gad
jeg kun vide om min Herre ogsaa har fulgt mit
Raad i dets hele Omfang. Mon han ogsaa har
forlangt de fulde 100,000? Nei jeg er bange for
at en false Beskedenhed har forført ham til at slae
noget af. (Trompeter inde i Bertshuset) Hille en
Ulykke! Nu staaer Joden fra Bordet. Jeg maa
passe mit Snit. Jeg tænker vel han giver mig
Drinkepenge for mit Wrinde. (gaaer)

En og thyvende Scene.

Borgere, latterlig pyntede, nogle i Uniform, kom-
me farende ind med deres Koner og Børn,
og med Musikanter i Spidsen, og stille sig
udenfor Bertshuset.

Chor.

Mel. Bombelles Vals, 1ste Reprise.

Held held held os! En Folkefest!
Gold= Gold= Goldkalb, den høie Gjæst!
Nu nu nu lad os vise ham
At vi kan prise ham
Alle som bedst.

Flet- flet- fletter en Borgerkrands !
 Spil- spil- spiller en lystig Dands !
 Stort stort stort jer betaler han,
 Hundrede Daler han
 Giver tilmands.

Vi vi vi skal min Salighed
 Nok nok nok faae hans Pung paa Gled.
 Jo jo jo vi skal plukke ham,
 Om vi saa hugge ham
 Nodderne ned !

Ta ja ja vort Korsser det kan
 Vist vist vist som hvert andet Land
 Godt godt godt bruge Pengene ;
 Vi ere trængen'e
 Til dem forsand !

Lad lad lad dem i Kjøbenhavn
 Gi ei ei faae det hele Savn !
 Vi vi vi ta'er Avancerne,
 Lad saa Financerne
 Lide det Savn !

To og thyvende Scene.

De Forrige. Brandt.

Hy for en Ulykke ! Er I fra Forstanden ? Er
 det en Wise at synge ? Om I ogsaa tænke saadant
 noget, saa burde I dog være saa kloge ikke at sige
 det. Jeg haaber med Guds Hjelp at Baronen
 ikke har forstaaret et Ord af hvad I sang. Han
 kommer strax herud ; lad mig saa see I hører jer
 (5*)

fornuftig ab. Og i samme Dieblik han kommer,
saa gør som jeg har sagt jer: Stemmer den Sang
som hin store Digter har skrevet til Melodien
af den gode, gamle, velbekjendte, patriotiske Tappens-
treg; det er det meest passende Stykke, hvormed
vi kan opvarte saadan en Mand. Hei begyndt,
begyndt, Baronen kommer!

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Salomon. Villing.

Sering.

Chor.

Mel. af Tappens-treg.

Velkommen, store Mand, hertil!
Velkommen, velkommen til Staden vår!
Med Trommer og Piber og Sang og Spil
Vi hilse Dem paa Gaden her.
De Store komme til os Smaa;
Men det er Skam at De skal staae!
Nei, vår saa god at sætte Dem ned,
Thi Bisen varer en Evighed.

Salomon (til Choret).

Stille! stille! Det er sgu meer end nok! Ich
kan inte tolde den Stoi af Instrumenter und Trom-
mer und Piber i min Hoved. Ich ger inte noget
af Rossini. Han er so fertærsket.

(Musiken begynder igjen)

Brandt (til Choret).

Stille! Stille! For Fanden! Baronen vil
ikke høre mere.

Salomon.

Ta mine Venner, ich skal see hvad ich kan
gere. Ich muß først gere min Regnskab op, und vat
ich faaer tilovers, det skal ich sætte in Deres
Tobaksavl, in Deres Lisebinderi und in Deres
Faaresteveri. (tager Eduards Brev frem) Her sit
ich even en Ansegning om hundert Daler, det er
nu en Pagatæl. (affides) Der Brief ist Eduard
Leve underschrieben; ich muß mit Hrrn Leve darüber
sprechen. (høit) Ich kommer strax igjen; ich vil
kun ind til Hattemageren und here om min Hat er
fertig. Ich schâme mich, Gott strafe mich, at staae
mit Nachtmûze in sodan en Folksfersamling.

(gaaer ind til Hattemagerens)

Brandt.

Naa det gik saamæn bedre end jeg havde troet.
Baronen er endnu ganske naadig, uagtet alle de
Dumheder som I have begaaet i hans Paasyn.

Fire og tyvende Scene.

De Forrige. Løve. Strax efter: Henrik.

Løve

(affides, i det han læser Eduards Brev).

Det er fra min Brodersøn! Den Fusentast!
Hvilken Ubefindighed! Dog, jeg vil endnu en kort
Tid være Bidne til denne Masterade. Jeg vil lægge
200 Rrd. i Brevet, og lade Salomon flye ham det.
(gaaer ind igjen)

Henrik (kommer).

Mon Gøden ikke skulde give mig Svar? Jeg vil stille mig her, saa mit Liberi kan falde ham i Dinene naar han kommer.

Fem Og thyvende Scene.

**De Forrige, undtagen Love. Salomon.
Jørgen.**

Salomon (til Jørgen).

Ta ja min Ven, nær Hatten er fertig, so faer ich den, und damit Basta!

Jørgen (afsides).

Jeg staer som paa Maale for at Herr Love skal holde sit Ord.

Salomon.

Er det ikke den Djener som gav mig en Ansegning?

Henrik.

Jo det er, Deres Velærværdighed!

Salomon.

Sin Herr har mig ansegt om hundert Daler. Weed han vel, det er verdammt wenig.

Henrik.

Ta det er omtrent hvad vi skalde paa danse at det er forbandet lidt. Det er ogsaa min Menig' Deres Velærværdighed!

Salomon.

Hundert Daler, det er so viel wie nix.

Henrik.

Ta det er mine Ord.

Salomon.

Hils sin Herr, und siig ham, ich kan ham inte
gise de hundert Daler, denn det hjelper ham
gar nix.

Henrik (affides).

Dod og Pine! (høit) Jo deres Hoiærværdighed,
hundrede Daler er dog altid noget.

Salomon.

Mei det er sgu inte noget.

Henrik.

Jo saa tilforladelig er det saa!

Salomon.

Halt's Maul und laß mich reden! — Hils sin
Herr, und siig at ich sender ham hier to hundrede
Daler, fordi ich sines at det er dobbelt saa godt
for ham.

Henrik.

Teg takker Deres Durchlauchtighed underdanigst.
(affides) Aa gid han havde forlangt mere! (til Sering)
Kan saa med; min Herre vil strax betale Dem.

Sering.

Med allerstørste Fornsielse!

(Sering og Henrik gaae ind i Bertshuset).

Tørgen.

Teg maa virkelig over og tale med Hr. Löve.
(løber ind i Vertshuset)

Villing.

Hvilken Edelmodighed!

Brandt.

Hvor ædelt handlet!

Villing.

Leve Hr. Baron v. Goldkalf!

Alle.

Hurra!

(Borgerne komme alle hen med Ansegninger til Salomon; ogsaa Fruentimmerne og Børnene bringe ham. Han tager imod Papirerne med en latterlig fornem Mine. Naar han har faaet en heel Deel samlet, taber han dem paa Torden, Borgerne samle dem op igjen og give ham dem, hvorpaa han taber dem paany, o. s. v. og dette varer ved under den følgende Replik).

Salomon.

Ta ich skal see, hvad ich kan gere. Ich har bestimt en lille rund Summa af en Par Millioner til at sætte overskrift in Korseer. So længe den rækker, skal I faae, men ich kan sgu ikke gi' en Schilling meer, denn ich har eben so viele Dispositioner als Millioner. — Ach, ich kan sgu ikke holde alle de Ansegninger! Vær sch' god und sank dem op und læg dem ind paa min Skriverhord.

Six og Tyvende Scene.

De Forrige. Jørgen med den hvide Hat i Haanden. Sering. En Opvarter med en Bolle Puns og Glas som han sætter paa Bordet uden for Vertshuset. Løve kommer ud og stiller sig imellem Borgerne. Louise staaer udenfor Bou-tiken og seer paa Festlighederne.

Jørgen.

Her er Hatten, Herr Baron! Vil De behage at prøve den?

Salomon

(tager Nathuen af og sætter Hatten paa).

Den passer sgu godt. Hvordan staaer den mig?

Alle.

Fortræffeligt! Admirabelt!

Salomon.

Ich skjænker Folket min Nathue zum Andenken.

(kaster ben ud, de slaaes om den)

Brandt.

Den skal blive opbevaret paa Raadstuen, og gaae i Arv til de kommende Slægter.

Salomon (til Jørgen).

Han skal sgu nok bli' betalt min Ben!

Jørgen.

Ta det har gode Veie, Hr. Baron!

Sering.

Om Baronen befaler, saa er her serveret en Bolle
Puns under aaben Himmel. Det er behageligt
oven paa Middagsmaden.

Salomon.

Ga vist, det hjælper til at ferdeie Winen; det
er en god poussé-café.

Sering.

Bed den kan man saa herlig faae sig en lille
Discurs.

Salomon.

Kom! laß uns alle drikke und klinke und discurriren.
(de sætte sig om Bordet)

Drikkevise.

Mel. Ecce quam bonum.

Salomon.

Ga ved en Bolle Punsch man kan
Gar herlig discurriren,
Und har man nok so lidt Forstand,
Kan man politiciren.

Chor.

Leve Discurser,
Courser og Concurser!
Leve Politiken
Og Dranken!

(de klinke)

Brandt.

Hvad mener Herr Baronen vel
Om Grækernes Affairer ?
Hvis Tyrken slaaer dem reent ihjel,
Det mig i Hjertet fjærer.

Chor.

Nu lad os høre,
Spidser eders Dre !
Mht faae vi at vide
Tide.

Salomon.

Ich mener vieles for und bag
Und ja und nei tillige,
Denn pro und contra in den Sag
Sig lader meget sige.

Chor.

Prægtigt han svarte,
Alt os aabenbarte !
En er i Forening
Bor Mening.

(de klinke)

Villing.

Mon man igjennem sætte vil
I Frankrig Reductionen ?
Det er dog vist et farligt Spil ;
Hvad mener Herr Baronen ?

Chor.

Nu lad os høre etc.

Salomon.

In Frankreich har sig Bladet vendt;
 Det har mig sehr verwundert:
 Man skriger der for tu Procent,
 Som andensteds for hundert.

Chor.

Alt kom for Dagen!
 Hvilket Lys i Sagen!
 Ja nu twivler ingen
 Om Tingene.

Sering.

Teg gjerne vilde vide naar
 Wel Spanien bli'r rolig.
 Teg maa forskrive spaniske Faar,
 De koste mig utrolig.

Chor.

Nu lad os høre etc.

Salomon.

Ich denker derom saa som saa;
 Hvert Land har ju sin Plage;
 Nær alle Faar af Landet gaae,
 Bli'r Ulfene tilbage.

Chor.

Ja det er rigtigt!
 Dette Vinke var vigtigt!
 Lad os discurrere
 Om mere!

Jørgen.

Mon Freden vare vil paa Jord?
 Jeg tor den neppe priise:
 See Rusland voxer op saa stor;
 Hvad skal hun faae at spise?

Chor.

Nu lad os høre etc.

Salomon.

Ich herom ene sige vil :
 Det kostet schwer at friges ;
 Ich gi'r sgu ingen Pengen til,
 So faaer de vel ferliges.

Chor.

Hurra for Freden !
 Nu vi sikkert veed 'en :
 Han har hos i Garten
 Forklart 'en.

(de klinke)

Løve.

Ifald jeg tør i Tingen see,
 Jeg vilde vide dette :
 Hvormange Penge tænker De
 Paa Kjøbenhavn at sætte ?

Chor.

Nu lad os høre etc.

Salomon.

Hver Gang ich faaer en Flaske Viin
 Und Arraks - Punsch in Bollen,
 Dann öffner ich min Pengestriin
 Paa Hallandsaas og Bolden.

Chor.

Hille min sandten !
 Hvem der stod ved Kanten !
 So jeg skulde komme
 I Lomme !

Salomon.

Denn wenn ich har en god Discurs,
Und Glasset man mig silder,
So kever ich den ganske Cours,
Und Nunden Thurm sergilder.

Chor.

Det var som Fanden !
Lyver ikke Manden ?
Paa hans Ord og Kjole
Vi stole !

(de klinke)

Brandt.

Baron v. Goldkalbs Skaal!

Alle,

Han leve ! Hurra !

(de klinke)

Salomon (reiser sig og bukker).

Ich takker Dem, mine Herrer und Damer !
Ich aldrig skal glemme den schmigerhaften Empfang
som ich har været so liklig her at finde. Erlau-
ben Sie daß ich auch einen Toast propononire !

Brandt. Villing. Sering.

Stille stille ! Baronen taler.

Salomon.

Den gode Stadt Korseer skal lese ! Den lese,
den florere ! Hurra ! Og Skam faae den som ikke
denne Skaal vil drikke ! Hurra !

Alle.

Hurra !

Salomon.

De seer, mine Herrer, at ich inte er ganske
unbekant mit den danske Dichtkunst.

Villing.

Hvilken sjeldent Literaturkundskab for en Fremmed!

Brandt (begistret).

En Fremmed! Nei Baronen er os ikke fremmed. Det samme Baand omslynger vore Hjarter og hans. O hvilken Folkefest! Alle Stænder, alle Kjon, alle Aldre forsamlede! Og Alle udtrykkende Hjertets uskrømte Føleller! O maa jeg skrive Anmeldelsen i Dagen?

Svø og tyvende og sidste Scene.

De Sorlige. Eduard. Henrik.

Eduard (til Salomon).

Det gjør mig ondt, Hr. Baron, at maatte forstyrre Deres Glæde. Men De har fornærmet mig paa det allerføleligste. Denne hele Forsamling som har været Bidne til Fornærmelsen, maa tillige erfare at jeg har følt den, og at jeg klager over den.

Salomon.

Was Henker! Ich har ju aldrig seet Dem for mine Eine.

Eduard.

Jeg har skrevet Dem et Brev til, og istedet for at svare mig skriftlig derpaa, hæ De her i

Alles Nørværelse talt om Indholdet, og leveret
min Æjener Penge til mig. Jeg er ingen Betler,
Hr. Baron, jeg har selv Formue, og skal om faa
Dage betale Dem Laanet tilbage. Tillad mig kun
at sige Dem, at det er ikke nok at vise Æjenester,
men at en Mand i deres Stilling bør vide at gjøre
det med Delicatesse.

Brandt.

Hvilken Uforskammenhed!

Villing.

Hvor næsviist!

Sering.

Er De fra Forstanden?

Eduard.

Mine Herrer, ingen Fornærmelser! Jeg skal vide
at besvare dem, og i det mindste ville dog vel de
som bære Uniform, ikke nægte mig Satisfaction.
(Brandt tumler tilbage; Eduard vedbliver til Salomon)
Jeg bringer Dem her den ene af Deres Hundred-
daler-Sedler tilbage. Den anden har jeg været
ubesindig nok til at bruge; jeg burde under slige
Omfændigheder ikke have gjort det, men det skeete
ikke af Trang, ikke af Nød; det var for at opfylde
et Ønske hvorom en Person jeg elsker, havde an-
modet mig. Kjærlighed som undskylder meget, vil
ogsaa undskyde dette, i det mindste hos alle som
ere i stand til at føle den. Der har De den ene
Seddel igjen, og for den anden medtage De en

Anvisning paa min Onkel Love i Kjøbenhavn,
han vil uden Vanskelighed betale Dem sammes
Beløb.

Salomon.

Nei den brider ich mich inte om, men laß mich
kun faae den Hundertdaler-Zettel.

Eduard.

De er saa god at modtage saavel det ene som
det andet.

Salomon.

Meintwegen ! (putter den til sig) De hundert
Daler kan jeg sgu godt bruge selv.

Eduard.

Dg lad dette lære Dem at handle en anden
Gang med den Fünfheit som man vel er berettiget
til at vente af Dem.

Salomon.

Poz Wetter! Wie konnte ich wissen at Deres
Ansegning var en Geheimniß?

Eduard.

Hvorledes? De kalder mit Brev en Ansegning?

Salomon.

Nun ja, hvad skulde den sonst hede? De er
sgu inte den Eneste. Den hele Stube derinde ligger
voll af Ansegninger.

Eduard.

De er formodentlig ikke vort Sprog mægtig,
thi De vælger et heist upassende Udtryk.

Mel. Der Ritter muß zum blut'gen Kampf hinaus.

Min Herre, viid, De staaer paa Danmarks Grund!
De kjender knap vor Skik i disse Dale:
Bestandig var der Bei i Herthas Lund
Fra Folkets Hytter op til Fyrstens Sale.
Den Mindste selv sig nærmest Folkets Drot,
Og bragte did sit Hjertes Bonner,
Og følte selv i Kongens Slot,
At han var een af Landets Sonner.

Kun lidet er vort havomkrandste Land;
Sig nær kan derfor Folk og Fyrste være,
Og hans Belgjerning ei bestjæmme kan,
Nej tværtimod, den er den Armes Øre.
Ei nogen Edelsteen har større Glunds
End denne Blomst i Danmarks Krone;
Lad ingen vove her tillands
At sætte sig paa Naadens Throne!

Salomon.

Poß Element! Hvad skal alt det betide? Han
staaer der und singer mir noget for, und ich fer-
staaer ikke mere deraf end om han var en Kanarienvogel.

Eduard.

Teg haaber at om De ikke har forstaet det,
saa har Forsamlingen forstaet det, og det er mig nok.
(vil gaae)

Villing.

Skal vi lade det gaae saadan hen?

Sering.

Hvem tør understaae sig at fornærme Hr. Baronen?

Salomon.

Das mein' ich auch.

Sering (til Eduard).

Bliv, min Herre! Jeg taaler ikke at nogen i mit Huus fornærmer Hr. Baronen.

Villing.

Jeg heller ikke!

Brandt (trækkende sin Sabel).

Jeg heller ikke!

Salomon.

Ich auch nicht! (han springer bag ved Brandt)

Løve (trædende frem).

Jeg heller ikke, thi jeg har lovet den stakkels Salomon min Beskyttelse.

Eduard.

Hvad seer jeg? Min Onkel! De her?

Senrik.

Herren selv! Naa nu bliver det sidste værre end det første.

Løve

(rækkende Eduard Haunden).

Det glæder mig, Eduard, at see denne Opbrusen af din Vresfølelse. Dette ene Træk har forsonet mig med alle dine Ubesindigheder. Det er Kjærlighed som har forledet dig til dem, jeg vil derfor ingen Bebreidelser gjøre dig. Men jeg vil kun sige dig til din Trost, at de Penge som Salomon sendte dig, vare ham leverede af mig, hvem han havde ladet læse dit Brev.

Eduard.

Min Onkel, De beskjæmmer mig!

Løve.

Siden Salomon har faaet den ene Hundreddaler-Seddel tilbage, saa lad ham beholde den.

Salomon.

Ach Hr. Løve, Hr. Løve! (falder ham om Halsen).

Sering.

Hvad for noget? Tager Baronen imod den Present?

Salomon.

Ia gu ger Baronen so! Ich er en fattig Mand, det er sgu ikke hver Dag at ich finder hundred Daler paa Gaden.

Adskillige.

En fattig Mand.

Løve.

Lader os ophøre med vor Maskerade! De ærede Herrer og Damer maae vide, at denne Mand som jeg godt kender, er Salomon Goldkalb fra Hamborg, som handler med gamle Klæder.

Alle.

Hvad for noget!

(Tummel)

Salomon.

Tys! Stille! Heer mig først inden I demmer mig!

Nogle.

Nolig! Baronen vil retfærdiggjøre sig! Lad ham komme til Orde!

Salomon (da det er blevet stille).

Ich takker Dem, mine Herrer, for Deres Opmærksomhed. Ich vilde kun berigtige Herr Leves Udsagn . . .

Alle.

Nu da?

Salomon.

Ich handler inte blot mit gamle Kleer, men ogsaa mit goldenen und silbernen Tressen, und mache allerley Wechsel-Geschäfte. Ich wohne in Hamburg auf dem Dreckwall, Nummer . . .

Alle.

Den Skjelm! Han skal bøde for sit Narreri!
(de omringe ham med oplostede Stokke og Arme)

Salomon.

Ach waih mir! Hr. Leve, vertheidigen Sie
mich!

Løve.

Nolig, mine Venner! Lad mig tale! Hvor
kan I være vrede paa Salomon! Han har jo ikke
gjort andet end kalde sig ved sit virkelige Navn.
Hvad kan han gjøre ved at man, forledet ved
Navnet, hør været saa hurtig til at tage ham
underveis for den rige Baron fra Frankfurt, og at
dette falske Rygte, ham uafvidende, har bredet sig
lige hertil? Men for at gjøre alting godt igjen,
saameget som det staaer til mig, vil jeg gjøre et
Forslag.

Brandt.

Lad os høre det, Herre!

Løve.

Først maa jeg kun vide om Mester Jørgen vil
give sit Samtykke til sin Datters Forening med
min Broderson? De unge Mennesker elste hin-
anden.

Jørgen.

Om jeg vil? Ja det lader jeg mig ikke byde
to Gange. Luisel

Løve,

Eduard! (de legge deres Hænder sammen) Velan
saa vil jeg komme med mit Forstag. De ere fore-
nede her til en Fest; lad den ikke gaae overstyr!
Jeg vil celebrere denne glade Dag ved at give et
Balhos Hr. Sering; det var Synd om hans festlige
Tilberedelser skulde være til ingen Nytte. Jeg giver
mig den Ere at indbyde alle de tilstedeværende
Herrer og Damer.

Sering.

Fortræffeligt! Ja alt er i stand, endog saa Mu-
sikanter have vi ved Haanden. Nu kan vi altsaa
dog komme til at bruge Lysene i vinduerne og de
smaa Kanoner i Haven.

Løve.

Gjor Festen saa glimrende, som om den meget
omtalte Baron var tilstede, og lad det ikke mangle
paa nogen Ting. — (til Eduard) Nu hvad mener
du? vil du imorgen fortsætte din Reise til Hamborg?

Eduard.

Nei min Onkel, nu er det mig umuligt at
forlade Landet.

Henrik.

Herre, betenk hvad De siger. Det er jo den
hoieste Mode at reise udenlands strax efter at man
har forlovet sig.

Løve.

Teg holder for, at naar man først er forlovet,
saa er det fornuftigste man kan gjøre, at gifte sig.

Eduard.

Ta det er ogsaa min Mening.

Løve.

Nu vel, saa reise vi imorgen til Kjøbenhavn,
holde Bryllup

Henrik.

Dg faae os et godt Etablissement. D hvor
jeg skal gotte mig !

Løve.

Mine Herrer, vær saa god at tage Damer; nu
begynder Baller.

Salomon.

Ich ferer Ballen op! Hvem vil dansse mit mir?

(Han gaaer omkring og engagerer, men
kommer allevegne for sildig. Han ven-
der tilbage uden Dame.)

Slutnings - Sang.

Mel. C'est l'amour, l'amour, l'amour.

Chor.

Op til Dands! til Dands! til Dands!

Til Lyftighed og til Fester!

Hvilken Glands!

O sjeldne Krands

Af alskens fremmede Gjæster!

Løve.

Benner, saa sik I Lys her i Sagen,
 Ja nu er alting klappet og klart.
 Lystig og glad begyndte jo Dagen,
 Lystig og glad nu ender den snart.

Sering.

Herrer og Damer fra Gaden !
 Træder kun ind i min Sal !
 Endt er jo Maskeraden,
 Saal begynder vort Bal.

Chor.

Op til Dands etc.

Eduard.

Gjæede, snart jeg svæver i Dandsen
 Ene med dig i cirklende Flot.

Luise.

Tag dig i Agt at tage Balancen ;
 Amor beruset gaaer med en Stok.

Eduard.

Gid os Dagene svinde,
 Som naar du danser med mig !

Luise.

Ta dit Hjertes Veninde
 Livet hendandse med dig !

Chor.

Op til Dands etc.

Villing.

Altsaa kom Goldkab ikke til Staden.

Brandt.

Skammeligt bleve narrede vi.

Villing.

Held jer, I sparte Borgerparaden!

Brandt.

Actierne han i jert Stoperi!

Villing.

Gaae til Holved, I Spotter!

Brandt.

Gaae I Fanden i Bold!

Villing.

Ner jer Næse mig gotter.

Brandt.

Tie, du arrige Trold!

Chor.

Op til Dands etc.

Henrik.

Altsaa beløb sig Udenlands-Farten

Kun til en fjortenmiils Tour til Korsør.

Ligesaa gjerne funde vi spart 'en,

Taget os Koner i Helsingør,

Udenlandsreise, din Lykke

Bliver nok aldrig min!

Teg Kun i Kobberstykke

Skal see Paris og Berlin.

Chor.

Op til Dands etc.

Salomon.

Wunderlich gik det til med min Name,
Nis var ich Millionair und Baron ;
Nun er ich nir, und har ingen Dame,
Bin ich denn nicht der Kong Salomon ?

Tørgen.

Teg staaer ogsaa tilbage.
Teg vil dansse med jer.
I tiltakke nu tage !

Salomon.

Hattemager, kom her !

Chor.

Op til Dands etc.

Luise (til Publikum).

Herrer, for hvem sædvanlig vi spille
Oper og Sørgespiel og Ballet,
Hvis I foragted' vor Vaudeville,
Stod jo den stakkels Digter en net.
Oper i Musernes Tempel
Lad som Salomon staae ;
Tørgen er, for Exempel,
Vaudevillen, I saae.

Chor

(medens alle dansse parviis ind i Gjæstgivergaarden).

Op til Dands etc.

1957. *Et fædre* *og hustru*
1. *Kunstnere* *med en* *fuldig* *hæderskede*
2. *Læser* *den* *henslæss* *af* *me* *sige*
3. *Atter* *kunst* *detaljer* *der* *alts* *vi* *neje*
4. *Udskrif* *du* *ofte* *kan* *se*

5. *Et* *grovt* *oversigt*
6. *Over* *et* *oversigt* *over* *en* *ordstærke*
7. *Det* *er* *en* *ordstærke*
Nettelse.

Side 40, Linie 9 f. n. Efter lyttet tilføies til.

1. *Et* *grovt* *oversigt*
2. *Over* *et* *oversigt* *over* *en* *ordstærke*
3. *Det* *er* *en* *ordstærke*
4. *Således* *at* *nødvendig* *med* *et* *ordstærke*
5. *ordstærke* *og* *nøjagtig* *og* *et* *ordstærke*
6. *ordstærke* *som* *høres* *i* *ordstærke*
7. *ordstærke* *og* *ordstærke* *med* *et* *ordstærke*
8. *ordstærke* *høres* *i* *ordstærke*
9. *ordstærke* *og* *ordstærke* *med* *et* *ordstærke*
Nettelse.
(*Nødvendig* *og* *ordstærke* *i* *et* *ordstærke* *ordstærke*)

Følgende Bøger faaes hos C. A. Reihel
store Købmagergade No. 13.

	Rb. §	
Dehlenssæger	Prof. samlede Digte 3 D.	9 48.
	Den i Sydhavet 4 D.	10 22.
	Alladin 2den Udgave.	2 48.
	Holbergs Jubelfest	= 40.
	Tordenstjold.	= 80.
	Erik og Abel.	1 48.
	Nordens Guder	2 48.
	Robinson i Engeland	1 32.
	En Reise fortalt i Breve til mit Hjem 1ste D.	1 32.
	— — 2den D.	1 16.
	Fostbroddrene.	1 32.
	Hroars Saga	1 64.
	Frederichsberg et Digt. . . .	= 48.
	Freias Alter.	1 16.
	Fortællinger.	1 72.
	Fiskeren	2 =
	Helge.	1 48.
	Ludlams Hule	1 24.
	Røverborgen	1 =
	Erlighed varer længst	= 40.
	Kanariefuglen	= 64.
	Faruk.	= 48.

Rb. §

Tøgerbruden, Syngespil af S. Kind oversat af Prof. Oehlenslæger	1 =
Ingeman B. S. Kampen for Valhal Tragoedie	1 48.
Skovens Sonner Syngespil, oversat af Prof. Oehlenslæger	= 64.
Suta Dronning af Danmark. Et originalt Sørgespil	1 32.
Johanna Gray. Tragoedie af S. S. Blicher	1 8.
Lulu. Romantisk Opera af C. S. Guntelberg	1 =
Preciosa. Lyrisk Drama af Wolf	= 64.
Scott W. Halidor Hill. Dramatisk Skildring	= 64.

